

Helena Pippingsköld-Ukkola

”Yhteinen usko lapseen”

Yhteistoimintamallin käyttöönoton kehittäminen lapsen osallisuuden edistymiseksi

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Fysioterapeutti YAMK

Kuntoutuksen tutkinto-ohjelma

Tutkimuksellinen kehittämistyö

02.12.2021

Tekijä	Helena Pippingsköld-Ukkola
Otsikko	”Yhteinen usko lapseen” Yhteistoimintamallin käyttöönoton kehittäminen lapsen osallisuuden edistymiseksi.
Sivumäärä	27 sivua + 5 liitettä
Aika	02.12.2021
Tutkinto	Fysioterapeutti YAMK
Tutkinto-ohjelma	Kuntoutus
Ohjaajat	Yliopettaja, FT Salla Sipari Lehtori, TtM Nea Vänskä
Tämän tutkimuksellisen kehittämistyön tarkoituksena oli kehittää yhteistoimintamallin käyttöönottoa lapsen osallisuuden edistymiseksi hänelle merkityksellisessä toiminnassa omassa kasvuympäristössä. Työn toimintaympäristönä oli fysioterapiaa, toimintaterapiaa ja puheterapiaa tuottava Terapiatalo Tonus ja sen moniammatillinen työyhteisö. Tutkimuksellisen kehittämistyön kehittämistehtävinä oli kuvata mitä hyötyä yhteistoimintamallin käytöstä on lapsen osallisuuden edistymiseksi ammattilaisen näkökulmasta ja kuvata mitä edellytyksiä yhteistoimintamallin käyttöönottoon tarvitaan lapsen osallisuuden edistymiseksi ammattilaisen näkökulmasta Tutkimuksellisen kehittämistyö toteutettiin toimintatutkimuksena. Aineisto kerättiin yhteistoimintamallia esittelevän webinaarin yhteydessä yhteiskehittelynä ja sitä täydentävällä verkkokyselyllä. Yhteiskehittelyyn osallistui kymmenen fysioterapeuttia, kymmenen toimintaterapeuttia ja yksi puheterapeutti, heistä yhdeksän vastasi täydentävään verkkokyselyyn. Aineisto analysoitiin aineistolähtöisellä sisällönanalyysillä. Tutkimuksellisen kehittämistyön tulosten pohjalta laadittiin kuvaus yhteistoimintamallin käyttöönoton ydintekijöistä lapsen osallisuuden edistymiseksi hänelle merkityksellisessä toiminnassa omassa kasvuympäristössä. Nämä ydintekijät olivat jaettu asiantuntijuus, olosuhteet ja sitoutuminen. Yhteistoimintamallin käyttö tuo lapsen ympärillä toimiville aikuisille syvemmän ymmärryksen lapsesta ja hänelle merkityksellisistä asioista. Lapsen osallisuus hänelle merkityksellisessä toiminnassa omassa kasvuympäristössä vaatii oikeat olosuhteet lapsen ympärille. Aikuisten tulee antaa aikaa ja pysähtyä lapsen asioiden äärelle. Ympärillä toimivien aikuisten tulee sitoutua ja puhaltaa yhteen hiileen yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Yhteistoimintamallin käyttöönoton ydintekijöiden tunnistamista voidaan hyödyntää, kun yhteistoimintamallia implementoidaan työvälineeksi terapeuttien, lasten, perheiden ja kasvu- ympäristöön kuuluvien henkilöiden väliseen toimintaan.	
Avainsanat	yhteistoimintamalli, lapsen osallisuus, osallisuuden edistyminen, moniammatillisuus, kuntoutus

Author	Helena Pippingsköld-Ukkola
Title	“Common faith in the Child” Developing the introduction of a collaborative model for the promoting of child participation
Number of Pages	27 pages + 5 appendices
Date	02 12 2021
Degree	Master of Health care
Degree Programme	Rehabilitation
Instructors	Salla Sipari, Principal Lecturer Nea Vänskä, Senior Lecturer
The purpose of this research-based developmental study was promote the child’s participation in activities that are relevant to child in child’s own growth environment. The aim was to develop the introduction of a collaborative model. The study was based at the Terapiatalo Tonus and its multi-professional work community which produces physiotherapy, occupational therapy and speech therapy. The development tasks of the research-based development study were to describe the benefits of using a collaborative model to advance a child's inclusion from a professional perspective and to describe the preconditions for introducing a collaborative model to progress a child's participation from a professional perspective. The study was made by as an action research. The material was collected by co-development and the material was supplemented with an online survey. Ten physiotherapists, ten occupational therapists and one speech therapist participated in the co-development and nine of them responded to a online survey. The results were analyzed by content analysis Based on the results of the study were named key factors of the introduction of the co-operation model for promote the child's participation in activities that are relevant to child in child's own growth environmental. These key factors were shared expertise, circumstances and commitment. The identification of the key factors of the implementation of the co-operation model can be utilized when the co-operation model is implanted as a tool for the co-operation of therapists, children, families and people in the growth environment.	
Keywords	collaborative model, child participation, promoting participation, multiprofessional, rehabilitation

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Lapsen osallisuutta edistävä yhteistoiminta	2
2.1	Moniammatillisesta yhteistyöstä yhteistoimintaan	2
2.2	Monitieteinen yhteistoimintamalli ja sen käyttöönotto	3
3	Lapsen osallisuus hänelle merkityksellisessä toiminnassa omassa kasvuympäristössä	5
3.1	Lapsen osallisuus	5
3.2	Lapselle merkityksellinen toiminta	6
3.3	Lapsen kasvuympäristö	7
4	Toimintaympäristön kuvaus	7
5	Tutkimuksellisen kehittämistyön tavoite ja tarkoitus	8
6	Kehittämistyön toteuttaminen ja menetelmät	9
6.1	Tutkimuksellinen lähestymistapa ja tiedonintressi	9
6.2	Tutkimuksellisen kehittämistyön eteneminen	9
6.3	Tiedontuottajien valinta ja kuvaus	11
6.4	Aineiston kerääminen	11
6.5	Aineiston analysointi	12
7	Tutkimuksellisen kehittämistyön tulokset	13
7.1	Yhteistoimintamallin käytön hyödyt ammattilaisen näkökulmasta	13
7.2	Yhteistoimintamallin käyttöönoton edellytykset ammattilaisen näkökulmasta	17
8	Tutkimuksellisen kehittämistyön tuotos	20
9	Tutkimuksellisen kehittämistyön pohdinta ja jatkokehittäminen	22
9.1	Tulosten pohdinta	22
9.2	Tutkimuksellisen kehittämistyön menetelmällisten ratkaisut	24
9.3	Tutkimuksellisen kehittämistyön luotettavuus ja eettisyys	25
9.4	Jatkokehittämissuhteet	27
	Lähteet	28

Liitteet

Liite 1. Tutkimustiedote

Liite 2. Suostumusasiakirja

Liite 3. Yhteiskehittelyn teemat

Liite 4. Kyselylomake

Liite 5. Näyte aineistoanalyysistä

1 Johdanto

Aikuisten yhteistoiminta on lapsen osallisuuden kivijalka, joka mahdollistaa tulevaisuuden itsenäisyyttä ja osallistuvaa aikuisuutta. Yhteistoiminnan rakennustyöt tulee aloittaa mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. (Kinnunen 2021: 94.) Lapsen oikeuksien komitea on nostanut esille puutteita lapsen oikeuksien sopimuksen täytäntöönpanosta Suomessa, yksi puutteista on lasten kuuleminen ja heidän näkemysten huomioonottaminen (Mannerheimin Lastensuojeluliitto 2017). Aikuiset ovat keskeisessä roolissa lapsen osallisuuden mahdollistamisessa ja edistämässä lapsen arjessa. Osallisuuden toteutumiseen tarvitaan henkilökohtaisten ominaisuuksien ja tekijöiden kautta vahva vuorovaikutus ympäristön kanssa. (Kinnunen 2021: 52.)

Lapsia, nuoria ja lapsiperheitä ohjaavan lapsistrategian tavoitteena on vahvistaa lasten osallisuutta ja mahdollistaa keinoja kaikkien lasten osallisuuden vahvistamiseksi yhteiskunnassa (Stenvall 2021: 8). Osallisuutta lisäämällä pyritään aktivoimaan, integroimaan ja ehkäisemään syrjäytymistä. Osallisuuden vastakohtana pidetään toiminnasta tai sosiaalisesta kanssakäymisestä ulkopuolelle jäämistä (Siisiäinen 2015). Vuonna 2016 alkunutta Lapsi ja perhepalveluiden muutosohjelmaa (LAPE) jatketaan vuosina 2020–2022. Muutosohjelman tavoitteena on vahvistaa ammattilaisten osaamista ja yhteistyötä, muun muassa osallisuuden vahvistamisessa (Terveysten ja hyvinvoinnin laitos 2021). Ammattilaisten yhteistyö edistää osallisuutta, oppimista, terveyttä ja hyvinvointia. Ammatillaisen tulee tuntea toistensa työ sekä osaaminen ja tehdä yhteistyötä lapsen edun hyväksi (Heinonen & Ikonen & Kaivosoja & Reina 2018: 68).

Tämän tutkimuksellisen kehittämistyön aihe nousi esille Anu Kinnusen (2021) väitöskirjituksen myötä. Kinnunen tutki väitöskirjassaan erityistukea tarvitsevien kouluikäisten lasten osallisuuden rakentumista erilaisissa toimintaympäristöissä, kuten kotona, koulussa, terapiassa ja vapaa-ajan ympäristöissä. Väitöstutkimuksen tuloksena syntyi monitieteinen yhteistoimintamalli, jonka avulla voidaan kehittää osallisuutta mahdollistavia toimintatapoja. Tämän tutkimuksellista kehittämistyön tarkoituksena oli kehittää Kinnusen (2021) yhteistoimintamallin käyttöönottoa lapsen osallisuuden edistymiseksi hänelle merkityksellisessä toiminnassa omassa kasvuympäristössä.

Tutkimuksellinen kehittämistyö toteutettiin yksityisessä Terapiatalo Tonuksessa, joka tarjoaa asiakkailleen fysio-, toiminta-, ja puheterapiaa. Terapiatalo Tonuksen moniammatillinen työyhteisö osallistui kehittämistyöhön tiedontuottajina.

2 Lapsen osallisuutta edistävä yhteistoiminta

2.1 Moniammatillisesta yhteistyöstä yhteistoimintaan

Suomen kielessä ja arjen puheessa termi moniammatillisuus, sisältää useita erilaisia vuorovaikutustilanteita asiakas ja potilastyössä. Englannin kielessä yhteistyötä kuvaavia termejä on paljon enemmän, multiprofessional, interprofessional, crossprofessional ja transprofessional. Näistä multiprofessional tarkoittaa tavanomaista yhteistyötä ja inter-, cross- ja transprofessional ovat tiiviimpää yhteistoimintaa. (Mönkkönen & Kekoni & Pehkonen 2019:1.)

Moniammatillinen yhteistyö viittaa eri alojen ammattilaisten keskinäiseen työskentelyyn yhteistä tavoitetta kohti (Mönkkönen ym. 2019: 2–4). Yhteistoiminta puolestaan on arjessa toimivien ihmisten välistä toimintaa, jolla on yhteinen tavoite (Sipari 2008: 70). Tavoitteellisessa yhteistoiminnassa mukana ovat sekä kuntoutujat perheineen, että ammattilaiset.

Moniammatillisuudella tarkoitetaan useimmiten työskentelyä, jossa eri ammattiryhmiin kuuluvat asiantuntijat jakavat valtaa, tietoa ja osaamista (Kontio 2010: 8). Moniammatillisessa yhteistoiminnassa jokaisella toimijalla on rooli tai asema, joka kuvaa hänen tehtäväänsä ja siihen kohdistuvia odotuksia. Moniammatillisessa yhteistoiminnassa on kuitenkin viime kädessä kyse ihmisen toimimisesta ihmisten kanssa. Moniammatillisen yhteistoiminnan haasteina mikrotasolla on yksilön halu pitää tieto ja osaaminen omana tietona. Metatasolla haasteita asettaa kiire ja juurtuneet toiminta-, ja työtavat. Makrotasolla haasteena on yksittäisen ammatin tuoma sosiaalinen status. (Autti-Rämö & Salminen & Rajavaara & Ylinen 2016: 398–399.)

Kaarina Mönkkönen (2002) määrittelee väitöskirjassaan yhteistoimintaa vuorovaikutuksen tasoilla. Määritelmässä yhteistoiminta on vuorovaikutukseltaan syvempää, kuin yhteistyö. Yhteistoiminnassa osapuolet arvostavat toisiaan ja heidän välilleen rakentuu luottamus. (Mönkkönen 2002: 42–44.)

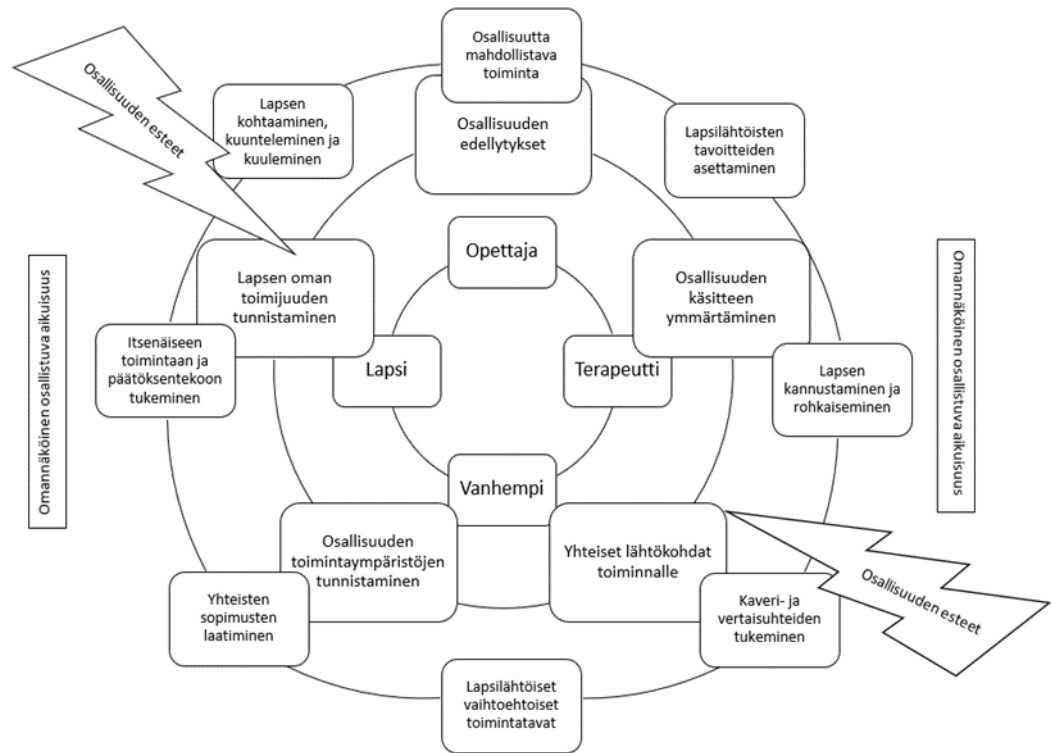
Lapsen ympärillä on vanhempien lisäksi iso joukko eri alojen ammattilaisia, kuten varhaiskasvatuksen henkilökuntaa, opettajia ja terapeutteja, joiden keskinäinen moniammatillinen yhteistoiminta ja vuorovaikutus vaikuttavat lapsen kasvuun ja kehitykseen monin eri tavoin. Ammatilainen tukee lapsen toimijuutta, osallistumista ja osallisuutta (Mönkkönen ym. 2019:9). Aikuisten toiminta vaikuttaa suuresti lapsen osallisuuden kokemukseen (Korppi & Latvala 2010:85).

Kuntoutusparadigman muutos vajavuusparadigmasta ekologiseen ja valtaistavaan paradigmaan näkyy myös perheiden kanssa tehdyn yhteistyön monipuolistumisena. Vanhempien osallistuminen oli aikaisemmin vähäistä ja yhteistyötä varjosti ylhäältä päin johdettu asiantuntija maallikko asetelma (Koivikko & Sipari 2006:78).

2.2 Monitieteinen yhteistoimintamalli ja sen käyttöönotto

Anu Kinnunen kehitti väitöstutkimuksensa (2021) pohjalta monitieteisen yhteistoimintamalli, jonka avulla voidaan kehittää osallisuutta mahdollistavia toimintatapoja, tarkastelemalla aikuisten toimintaa lasten kanssa. Monitieteisen yhteistoimintamallin avulla voidaan myös suunnitella, toteuttaa ja arvioida yhteistyötä kodin, koulun/päiväkodin ja terapeutin välillä. Väitöstutkimuksessa monitieteisyys näkyy kasvatustieteen ja kuntoutuksen paradigmoina ja käsitteinä. Lapsen tarvitsema tuki ja paras mahdollinen ponnahduslauta elämään syntyy eri tieteenaloilta tulevien ammattilaisten, lapsen ja perheen yhteistyöstä ja toiminnasta. (Kinnunen 2021: 23.) Monitieteisyydessä (multidisciplinary) tieteenalat toimivat rinnakkain, yhteistä tavoitetta tarkastellaan jokaisen tieteenalan omien näkökulmien kautta (Isoherranen 2012:17).

Kinnusen monitieteiseen yhteistoimintamalliin (kuva 1) kuuluu neljä yläkategoriaa ja niitä tarkentavat alakategoriat. Yläkategoriat ovat, osallisuuden edellytykset, lapsi osallisuuden rakentajana, osallisuutta mahdollistavat toimintatavat ja osallisuuden esteet. (Kinnunen 2021:81–105.)

Kuva 1. Monitieteinen yhteistoimintamalli (mukaillen Kinnunen 2021:111).

Yhteistoimintamalli prosessissa (kuva 2) tunnistetaan osallisuuden esteet ja edellytykset, toimintaympäristö ja lapsi osallisuuden rakentajana. Suunnitellaan ja toteutetaan osallisuutta vahvistavaa yhteistoimintaa ja saavutetaan osallisuus aikuisuudessa. Osallisuus aikuisuudessa koostuu itsenäistymisestä ja omilla pärjäämisestä, yhteisistä tulevaisuuden toiveista, sekä rikkaasta omannäköisestä elämästä, jossa on yhdenvertainen oikeus haaveilla. (Kinnunen 2021:105.)

Kuva 2. Monitieteinen yhteistoimintamalli prosessimaisesti kuvattuna (mukaillen Kinnunen 2021:108).

Yhteistoimintamallin käyttöönotton edellyttää uuden toimintatavan omaksumista ja sen yhteensovittamista tuttuihin käytössä oleviin käytäntöihin. Vanhoja tapoja tulee romuttaa ja omalta tontilta tulee astua ulos. Yhteistoimintamallin avulla vanhempi ja ammattilainen voivat analysoida oman toiminnan toteutumista yhteistoimintamallin kategorioiden kautta. (Kinnunen 2021: 125,133.)

Implementointi etenee prosessina ja sisältää useita eri vaiheita. Kansainvälisesti on käytössä useita menetelmiä. Aaron & Hurlburt & Horwitz (2011) kehittämä EPIS, Exploration, Preparation, Implementation, Sustainment on luotu etenkin lapsi- ja perhepalveluiden käyttöönottoprosesseihin. Ensimmäinen vaihe on kartoitusvaihe, toisena valmisteluvaihe, kolmantena juurruttaminen ja viimeisenä ylläpitovaihe (Kasvuntuki 2021).

Käyttöönoton onnistumiseen vaikuttaa suuresti muutokseen osallistuvan kohderyhmän ymmärrys siitä, mihin muutoksella vaikutetaan. Osaaminen, organisaatio (jolla tarkoitetaan implementointiin osallistuvaa yhteisöä) ja johtajuus edistävät käyttöönottoa (Kasvuntuki 2021). Organisaation tulee tunnistaa ja eliminoida käyttöönoton esteet. Esteenä voi olla aiemmin käytössä olleesta toimintatavasta irrottautuminen ja resurssit. Käyttöönottoa tukeva johto on elastinen ja nopeasti reagoiva, mikäli esteitä tai puutoksia ilmenee implementointiprosessin aikana.

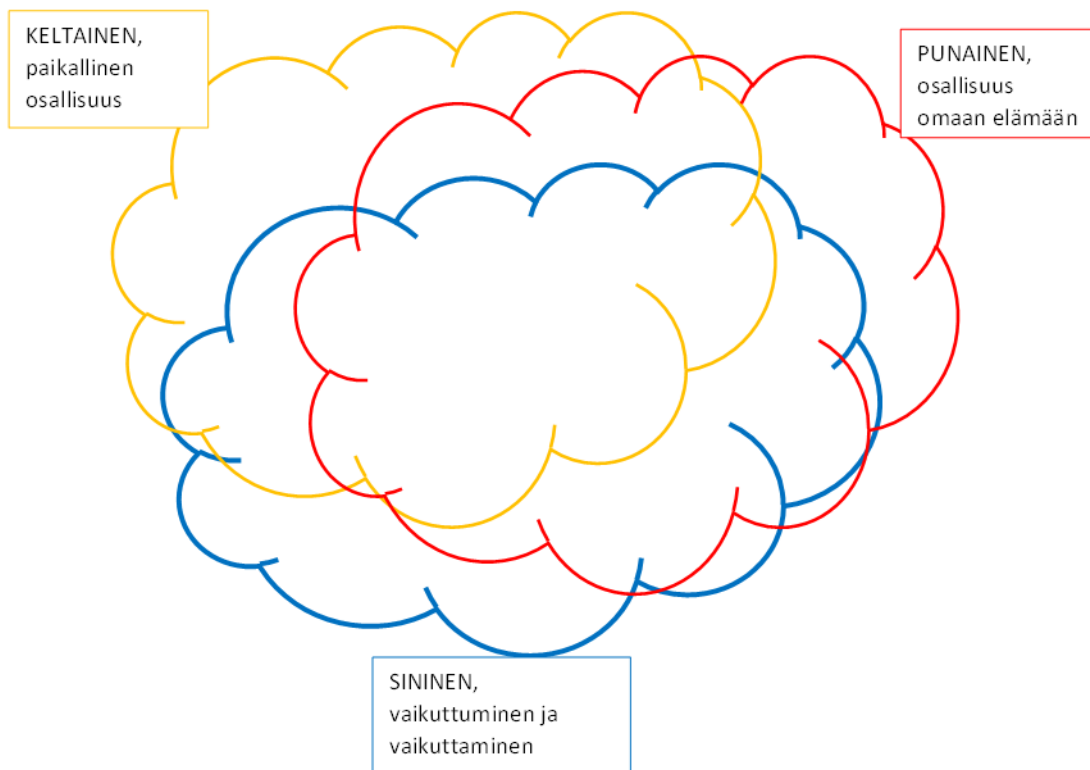
3 Lapsen osallisuus hänelle merkityksellisessä toiminnassa omassa kasvuympäristössä

3.1 Lapsen osallisuus

Osallisuus on yksi kasvun ja kehityksen perusedellytyksistä, joka on turvattu lainsäädännöllä. Lainsäädännön perustana on kansainvälinen YK:n Lapsen oikeuksien sopimus (Yleissopimus lapsen oikeuksista 1989). Lapsen osallisuus on oikeutta määrätä omasta elämästä, vaikuttamista, osallistumista, kokemista sekä molemminpuolisiin sosiaalisiin suhteisiin liittymistä (Stenvall 2020:7). Osallisuuden toteutumiseen tarvitaan aikuisten apua, lapset odottavat aikuisilta turvallisen ympäristön ja vaikuttamismahdollisuuksien lisäksi kuuluksitulemista (Stenvall 2020: 22–23).

Osallisuutta voidaan kuvata erilaisilla malleilla kuten, Hartin (1992) kahdeksan askelman osallisuuden tikapuilla ja niihin pohjautuvalla Shierin (2001) osallisuuden tasoilla. Alimmalla portaalla tai tasolla mahdollisuus vaikuttamiseen on heikko tai sitä ei ole ollenkaan. Ylemmäs noustessa mahdollisuus vaikuttamiseen ja sitä kautta osallisuuteen

kasvaa. Osallisuus voidaan nähdä myös aaltoilevina osa-alueina, jotka kietoutuvat toisiinsa. (kuva 3) Nämä osa-alueet ovat: punainen, osallisuus omaan elämään, keltainen, paikallinen osallisuus ja sininen, vaikuttuminen ja vaikuttaminen. (Isola ym. 2017.)

Kuva 3. Osallisuuden osa-alueet (mukaillen Isola ym. 2017.)

Näissä erilaisissa malleissa osallisuus nähdään olevan kaikkea mielipiteen ilmaisemisesta vaikuttamiseen ja vastuuseen itsenäisistä päätöksistä. Lasten osallisuutta edistetään luomalla lasten ääntä vahvistavia rakenteita, joissa aikuiset ottavat lapsen huomioon ja aidosti kuulevat lasta (Ahonen ym. 2018). Lapsen näkökulmasta on merkityksellisintä, että aikuisten huomio keskittyy lapsen osallisuuteen hänelle merkityksellisissä asioissa ja toiminnoissa (Launiainen & Sipari 2011:34).

3.2 Lapselle merkityksellinen toiminta

Kun tavoitellaan lapsen osallisuutta hänelle merkityksellisessä toiminnassa vanhempien ja lapsen ympärillä toimivien aikuisten tulee osallistaa itsensä ja tarjottu palvelu lapsen todellisuuteen (Launiainen & Sipari 2011:35). Rantala (2018) kuvasi tutkimuksellisessa kehittämissäytössään lapselle merkityksellisen toiminnan ydintekijöitä. Lapselle merkityksellinen toiminta on iloa ja osallisuuden tunnetta tuottavia pieniä asioita arjessa

(Rantala 2018:55). Jotta lapsi kokee toiminnan merkityksellisenä sen tulisi olla toivottua, toiminnan tulisi herättää mielenkiintoa ja mennä eteenpäin lapsentahtisesti lapsen maailmassa. Merkityksellinen toiminta aikaansaa oppimisen kokemuksia, iloa ja onnistumisia. Lapselle merkityksellisen toiminnan löytäminen vaatii lapsen, hänen perheensä ja ammattilaisten yhteistyötä ja vuorovaikutusta. (Sipari, Vänskä, Pollari 2017:37.) Lapsen osallisuus toteutuu ryhmässä, kukaan ei voi olla yksin osallinen. Lapsen osallisuuden kokemus syntyy tunteesta, että juuri hänen kuulumisensa porukkaan on merkittävää. Lapselle on hyvin tärkeää tuntea kuuluvansa ryhmään. (Piironen 2007:7.)

3.3 Lapsen kasvuympäristö

Kasvuympäristön tärkeimmät elementit ovat perhesuhteet ja vuorovaikutus lapsen ja hänen huoltajiensa välillä. Muita huomattavia kasvuun ja kehitykseen vaikuttavia kasvuympäristön toimijoita ovat päivähoito, koulu, ystävät, kulttuuri, arvot, sosiaalinen verkosto, perheen sosioekonominen tilanne, asuinpaikka ja yhteiskunta, jossa eletään. Syntymästä asti ympäristö vaikuttaa lapsen kehitykseen samoin, kuin lapsi ympäristöönsä (Lasten mielenterveystalo 2020). Lapsen kasvuympäristö on suojaisia tiloja, lapsen ja perheen tarpeisiin vastaavia palveluja sekä vuorovaikutusta, joka on lasta arvostavaa ja huomioi lapsen iän ja kehitystason. (Lapsen oikeudet.)

Alle kouluikäiselle lapselle on merkityksellistä tulla kuulluksi perheen kesken, päiväkodissa tai päiväkerhossa. Alakouluikäinen lapsi etsii omaa rooliaan kouluyhteisössä ja harrastusryhmässä, mitä vanhemmaksi lapsi kasvaa, sitä laajemmaksi ympäristö muodostuu ja lapsi oppii arvioimaan myös omaa toimintaansa ja sen vaikutuksia. (Piironen 2007: 9.)

Arkielämässä pärjäämisen, syrjäytymisen ennaltaehkäisyn ja sosiaalisuuden vahvistamisen näkökulmasta on tärkeää linkittää kuntoutus lapsen arkisiin toimintoihin, päiväkotiin, kouluun tai harrastuksiin. (Sipari 2008:71.)

4 Toimintaympäristön kuvaus

Tutkimuksellinen kehittämistyö toteutettiin yksityisessä terapiakeskus Terapiatalo Tonuksessa, joka tarjoaa asiakkailleen fysioterapiaa, toimintaterapiaa ja puheterapiaa. Terapiatalo Tonus on hyväksytty palveluntuottajaksi Kelaan, HUS sairaanhoitopiiriin,

sekä useisiin pääkaupunkiseudun kaupunkeihin ja kuntiin. Tonuksessa arvostetaan moniammatillisuutta ja yhteistyötä asiakkaiden arkiympäristön kanssa. Tonukselle tärkeitä arvoja ovat avoimuus, luotettavuus ja asiakkaan kunnioittaminen. Terapiatalo Tonuksessa työskenteli opinnäytetyön teon aikaan 12 fysioterapeuttia, 12 toimintaterapeuttia ja 1 puheterapeutti, joista kaikki Tonuksen osakkaita lukuun ottamatta työskentelivät ammatinharjoittajina.

Terapiatalo Tonus haluaa kehittyä ja olla osa muuttuvaa sosiaali- ja terveysalaa. Tonus on pieni toimija isojen ketjujen joukossa ja se haluaa erottua kehittämällä oman näköistä toimintaa suurella sydämellä, vastaamalla asiakkaiden tarpeisiin kokonaisvaltaisesti. Terapiatalo Tonus haluaa osaltaan lisätä asiakkaiden osallisuutta ja mahdollisuuksia osallistua omassa arjessa. Terapiatalo Tonuksessa lapsi saa vaikuttaa terapiatilanteen suunnitteluun, suunnittelun tukena voidaan käyttää kuvia välineistä ja huoneista. Tonuksessa on kahdeksan erilaista terapiatilaa. Terapiatilat on suunniteltu kutsuviksi, huoneet muuttuvat monenlaiseen käyttöön ja niitä voidaan normaalioloissa jakaa myös toisen kuntoutujan ja terapeutin kanssa. Terapiatalo Tonus on vuosien saatossa laajentunut lasten terapiakeskuksesta palvelemaan kaikenikäisiä asiakkaita (Terapiatalo Tonus).

Jokainen Terapiatalo Tonuksen terapeutti tekee päivittäin töitä erilaisissa toimintaympäristöissä asiakkaan moniammatillisten verkostojen kanssa. Terapiakäyntejä toteutetaan kotona, päiväkodeissa ja kouluissa. Kuntoutuksen uudistamiskomitea ehdottaa kuntoutusta toteutuvaksi ensisijaisesti lähellä kuntoutujan arkiympäristöä (Sosiaali- ja terveysministeriö 2017).

5 Tutkimuksellisen kehittämistyön tavoite ja tarkoitus

Tutkimuksellisen kehittämistyöni tavoitteena oli edistää lapsen osallisuutta hänelle merkityksellisessä toiminnassa omassa kasvuympäristössä. Tutkimuksellisen kehittämistyön tarkoituksena oli kehittää yhteistoimintamallin käyttöönottoa.

Työni kehittämistehtävät:

1. Kuvata mitä hyötyä yhteistoimintamallin käytöstä on lapsen osallisuuden edistymiseksi ammattilaisen näkökulmasta.
2. Kuvata mitä edellytyksiä yhteistoimintamallin käyttöönottoon tarvitaan lapsen osallisuuden edistymiseksi.

Tutkimuksellisen kehittämistyön tuotoksena syntyi kuvaus yhteistoimintamallin käyttöönoton ydintekijöistä lapsen osallisuuden edistymiseksi hänelle merkityksellisessä toiminnassa omassa kasvuympäristössä.

6 Kehittämistyön toteuttaminen ja menetelmät

6.1 Tutkimuksellinen lähestymistapa ja tiedonintressi

Tutkimuksellinen kehittäminen toteutettiin toimintatutkimuksena. Tarkoituksena oli kehittää vallitsevia käytäntöjä osallistaen tutkittavat aktiivisesti mukaan tutkimukseen. Toimintatutkimukselle tyypillinen suunnittelu-, toiminta-, havainnointi- ja reflektointivaiheiden kierto näkyy tässä tutkimuksellisessa kehittämisessä kehittämistyön suunnittelun ja toimintaympäristössä toteutetun kehittämistyön kautta. Havainnointia ja reflektointia tapahtui koko tutkimuksellisen kehittämistyöprosessin ajan. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006.) Tutkimuksellisessa kehittämisessä selvitettiin mitä hyötyä yhteistoimintamallin käyttöönotosta oli ja mitä edellytyksiä yhteistoimintamallin käyttöönottoon tarvittiin. Tämän pohjalta syntyi kuvaus yhteistoimintamallin käyttöönoton ydintekijöistä lapsen osallisuuden edistymiseksi hänelle merkityksellisessä toiminnassa omassa kasvuympäristössä. Seuraavassa toimintatutkimuksellisen kehittämisen vaiheessa olisi mahdollista edetä yhteistoimintamallin käyttöönottoon ja sen arviointiin.

Jürgen Habermansin (1976) tiedonintressiteorian mukaan tässä tutkimuksellisessa kehittämisessä tiedonintressi on praktinen. Tutkimuksellisen kehittämistyön prosessissa ammattilaiset keskustelivat yhteistoiminnallisesti tasa-arvoisina keskustelukumppaneina yhteistoimintamallin käyttöönoton hyödyistä ja edellytyksistä lapsen osallisuuden edistymiseksi. (Toikko & Rantanen 2009: 46.) Tutkimuksellisen kehittämistyönä tavoitteena oli edistää lapsen osallisuutta hänelle merkityksellisessä toiminnassa omassa kasvuympäristössä. Tutkija osallistui kehittämistoimintaan fasilitoimalla yhteiskehittelyä webinaarissa, laatimalla verkkokyselyn, analysoimalla aineistoa ja tuottamalla aineistosta lopullisen raportin.

6.2 Tutkimuksellisen kehittämistyön eteneminen

Tutkimuksellisen kehittämistyön ideointi aloitettiin syksyllä 2020, heti YAMK-tutkintoon johtavien opintojen alussa. Aihe tarkentui ja kehittämistehtäviä jalostettiin ohjaavien opettajien kanssa, jonka jälkeen syvennyttiin teoretietoon ja laadittiin kehittämistyön teoreettinen viitekehys. Anu Kinnunen liittyi mukaan tutkimuksellisen kehittämistyön

prosessiin toukokuussa 2021, kun hän lupautui pitämään alustuksen kehittämästään monitieteisestä yhteistoimintamallista lapsen osallisuuden edistymiseksi. Tutkimussuunnitelma hyväksyttiin kesäkuussa 2021 ja tutkimuslupa Terapiatalo Tonuksesta saapui juuri ennen kesälomalle jäämistä. Yhteiskehittelywebinaari ja sitä täydentävä verkkokysely toteutettiin syyskuussa 2021. Aineiston analysointi ja raportin kirjoittaminen toteutui loka- marraskuun 2021 aikana. Lopullinen tutkimuksellinen kehittämistyö oli valmis marraskuussa 2021.

Taulukko 1. Tutkimuksellisen kehittämistyön aikataulu

syksy 2020	Tutkimuksellisen kehittämistyön aiheen valinta ja aiheen ideointi ja tutkimuskysymysten tarkentaminen
kevät 2021	tutkimussuunnitelman laatiminen ja tutkimusluvun hakeminen
14.06.2021	Teams palaveri Anu Kinnusen kanssa webinaarin ajankohdasta
syyskuu 2021	Yhteiskehittelywebinaari ja täydentävä verkkokysely
lokakuu- marraskuu 2021	tutkimuksellisen kehittämistyön aineiston analysointi ja raportointi
10.11.2021	tutkimuksellisen kehittämistyön esittäminen
joulukuu 2021	Tutkimuksellisen kehittämistyön julkaisu

6.3 Tiedontuottajien valinta ja kuvaus

Tutkimuksellisen kehittämistyön tiedontuottajiksi kehittämistehtäviin 1. ja 2. valittiin Terapiatalo Tonuksen lasten parissa työskentelevät fysioterapeutit, toimintaterapeutit ja puheterapeutti, yhteensä 25 henkilöä. Tutkimukselliseen kehittämistyöhön osallistuminen oli täysin vapaaehtoista. Tiedontuottajien valinta alkoi sillä, että webinaari kutsu ja sen mukana tutkimustiedote (liite 1) sekä suostumuslomake (liite 2) ja tietosuojaseloste lähetettiin Terapiatalo Tonuksen sisäisen sähköpostin kautta kaikille terapeuteille. Asiakirjoihin pyydettiin tutustumaan huolellisesti ja yhteiskehittelyyn osallistuvia pyydettiin ilmoittamaan vapaaehtoinen suostumus ja suostumus henkilötietojen tallentamisesta sähköpostilla tutkijalle. Osallistumisen peruminen ilman selitysvelvollisuutta oli mahdollista missä vaiheessa tahansa. Webinaarin jälkeen yhteiskehittelyyn osallistuneet tiedontuottajat kutsuttiin vastaamaan kyselyyn, joka lähetettiin sähköpostilla kaikille yhteiskehittelyyn osallistuneille. Verkkokyselyyn vastaaminen oli niin ikään vapaaehtoista. Tavoitteena oli, että yhteiskehittelywebinaariin osallistuu 20 henkilöä. Sisäänottokriteerinä oli se, että tutkimukseen osallistuva henkilö työskentelee lasten parissa. Poissulkukriteerinä on se, ettei henkilö työskentele lasten parissa tai ollut halukas osallistumaan yhteiskehittelyyn alustuksen jälkeen.

Webinaariin ja yhteiskehittely tilaisuuteen osallistui 21 lasten parissa työskentelevää eri alojen terapeuttia Terapiatalo Tonuksesta: kymmenen fysioterapeuttia, kymmenen toimintaterapeuttia ja yksi puheterapeutti. Yhteiskehittelyä täydentävään kyselyyn vastasi 9 terapeuttia: neljä fysioterapeuttia, neljä toimintaterapeuttia ja yksi puheterapeutti.

6.4 Aineiston kerääminen

Tutkimuksellisen kehittämistyön kehittämistehtävien 1. ja 2. aineisto kerättiin yhteiskehittelymenetelmin webinaarissa, joka toteutettiin 15.09.2021 klo 14.-16.30 Teams -sovellusta käyttäen. Yhteiskehittelyyn osallistuminen ei edellyttänyt ennakoivalmistautumista osallistujilta. Yhteiskehittelyyn osallistuneet terapeutit toivat yhteiskehittelyyn oman tietonsa ja taitonsa tasavertaisina taustoistaan huolimatta (Ahlstrand 2019).

Webinaarin aluksi Anu Kinnunen piti alustuksen kehittämästään monitieteisestä yhteistoimintamallista (2021) lapsen osallisuuden edistymiseksi. Alustuksen jälkeen aloitettiin yhteiskehittely Innopajatyöskentelyn kolmea periaatetta noudattamalla. Periaatteet olivat: 1. Työskentely yhteistä tavoitetta kohti. 2. Työskentelyyn osallistui tutkimuskohteen kannalta merkittävät henkilöt. 3. Kaikkien näkökulmat olivat samanarvoisia. (Peränen 2013.)

Yhteiskehittelywebinaarin tavoitteena oli, edistää lapsen osallisuutta hänelle merkityksellisessä toiminnassa omassa kasvuympäristössä kehittämällä yhteistoimintamallin käyttöönottoa. Yhteiskehittelywebinaariin, kaikki aiheen kannalta keskeiset toimijat olivat tasa-arvoisessa asemassa. Yhteiskehittelyn keskusteluun johtavat teemat (liite 3) nousivat kehittämistehtävistä, teemoilla johdateltiin keskustelua ja pidettiin keskustelun fokus tutkittavassa aiheessa. Tutkimuksen tekijä toimi pajatyöskentelyn fasilitaattorina, ohjasi keskustelua ja poimi pajatyöskentelyn keskustelusta esille nousevia näkemyksiä yhteistoimintamallin käytön hyödyistä ammattilaisen näkökulmasta sekä käyttöönoton edellytyksistä sekä terapeutin toiminnasta, kokemuksista ja ominaisuuksista. Webinaarin kokonaiskesto n. 2h 30 min. Alustukselle oli varattu aikaa 45 min ja yhteiskehittelylle 1 h 45 min. Tutkija aloitti itse tallennuksen ja seurasi Chat -keskustelua mikäli joku osallistuja olisi halunnut osallistua keskusteluun sitä kautta. Webinaari toteutui hybridiratkaisuna, osa terapeuteista oli samassa tilassa Terapiatalo Tonuksen vastaanottoiloissa ja osa terapeuteista oli omilla tietokoneilla ja kännyköillä omien etäyhteyksien päässä. Tutkija itse oli yksin kotona oman etäyhteyden päässä. Yhteiskehittely äänitettiin, mutta ei kuvattu.

Yhteiskehittelyn jälkeen osallistujille lähetettiin vielä kehittämistehtävien 1. ja 2. osalta innopajatyöskentelyssä kerättyä aineistoa tarkentava verkkokysely (liite 4). Verkkokysely noudatti yhteiskehittelyn teemoja, verkkokysely sisälsi avoimia kysymyksiä, joihin jätettiin tilaa vastauksia varten. Väärinymmärrysten ja kaksioismerkityksen välttämiseksi kysymykset pyrittiin pitämään lyhyenä ja kysymyksissä kysyttiin vain yhtä asiaa kerrallaan (Hiltunen). Verkkokyselyyn vastaaminen oli vapaaehtoista ja vastausaikaa oli yksi viikko.

6.5 Aineiston analysointi

Tutkimuksellisen kehittämistyön aineisto koostui yhteiskehittelyn äänitetystä keskustelusta sekä yhteiskehittelyä täydentävällä verkkokyselyllä kerätystä aineistosta. Yhteiskehittelyn äänitetty aineisto, litteroitiin kirjalliseen muotoon, eri puhujat erotettiin toisistaan kappaleen vaihdolla. Aukikirjoitettua aineistoa oli 11 sivua (paperikoko A4,Calibri fontti, fonttikoko 11, riviväli 1). Kyselylomake vastauksia tuli 9 kappaletta.

Aineiston analyysi toteutettiin laadullisen sisällönanalyysin keinoin. Kehittämistehtävien 1. ja 2. aineisto käsiteltiin induktiivisella analyysillä. Kerätty aineisto luettiin useita kertoja ja siihen perehdyttiin huolellisesti. Analyysiyksikkönä oli ajatuskokonaisuus, jonka keskusteluun osallistuneet terapeutit tuottivat yhteiskehittelyn aikana. Aineistosta etsittiin vastaukset analyysikysymyksiin, jotka olivat:

1. Mitä hyötyä yhteistoimintamallin käytöstä on lapsen osallisuuden edistymiseksi ammattilaisen näkökulmasta?

2. Mitä edellytyksiä yhteistoimintamallin käyttöönottoon tarvitaan lapsen osallisuuden edistymiseksi ammattilaisen näkökulmasta?

Analyysikysymyksiin vastaavat asiat koottiin taulukkoon ja pelkistettiin. Pelkistetyt ilmaukset ryhmiteltiin alaluokiksi, jotka kuvaavat aineiston sisältöä (Tuomi & Sarajärvi 2018: 2). Aineistonanalyysi näytteet (liite 5) on jäsenneilty kehittämistehtävien mukaan.

7 Tutkimuksellisen kehittämistyön tulokset

7.1 Yhteistoimintamallin käytön hyödyt ammattilaisen näkökulmasta

Tulosten mukaan yhteistoimintamallin käyttöönoton hyödyt ammattilaisten näkökulmasta olivat

- Tiedon jakaminen.
- Lapselle merkityksellisten asioiden tunnistaminen.
- Terapeuttien osaamisen siirtyminen opettajien hyödynnettäväksi.
- Lapsen osallistumisen mahdollisuuksien tunnistaminen.
- Yhteistoiminta harrastustoiminnoissa.
- Kaikkien osapuolten näkökulman huomiointi.
- Fokusoituminen lapsen omannäköiseen aikuisuuteen.
- Yhteisten tavoitteiden asettaminen
- Yhteiset pelisäännöt

Terapeutit nostivat yhteisessä keskustelussa esille yhteistoimintamallin käyttöönoton hyötyjä ja edellytyksiä omasta ja moniammatillisen yhteistoiminnan näkökulmasta. Yhteiskehittelyyn osallistuneet terapeutit kokivat, että yhteistoimintamalli on hyvä työkalu eri tahojen väliseen keskusteluun ja tiedon jakamiseen lapselle tärkeistä asioista. Yhteistoimintamallin koettiin vahvistavan yhteistyötä ja antavan mahdollisuuden syvempään ymmärrykseen lapsesta ja hänelle merkityksellisistä asioista. Terapeutit kokivat yhteistyömallin lisäävän yhteistä kieltä lapsen kasvuympäristössä toimivien aikuisten välillä.

Ennen kaikkea se miten paljon hyötyä puolin ja toisin osaamisen jakamisesta on.

Aikuiset lapsen elämän eri osa-alueilta asettuu yhteisen pöydän ääreen jakamaan asioita.

Keskustelussa terapeutit toivat esille sitä, kuinka paljon helpompaa yhteistoiminta on päiväkotikiik�isten asiakkaiden lähiympäristön kanssa, kuin koulujen kanssa. Päiväkodit pyytävät terapeutteja aktiivisesti yhteisiin palavereihin, kun kouluissa terapeutit jäävät herkästi ulkopuolisiksi, eikä terapiaakaan välttämättä saa toteuttaa koulussa.

Varhaiskasvatuksen kanssa toimii hyvin. Päiväkodit pyytävät palavereihin ja näin, mutta koulujen kanssa jäädään herkästi ulkopuolelle.

Yhteistoimintamallin avulla voitaisiin terapeuttien mukaan vahvistaa yhteistoimintaa eri toimijoiden kesken myös kouluikäisten lasten verkostoissa. Terapeutit voivat jakaa opettajille arvokasta tietoa oppilaiden vahvuuksista ja tukea esteiden tai haasteiden yllitämässä. Terapeutit kokivat voivansa olla opettajan tukena arjessa ja tuoda lapsen asiaa näkyväksi opettajalle. Opettajilla on aina luokallinen lapsi, joiden tarpeet tulisi huomioida, terapeutti toimii aina yhden lapsen kanssa kerrallaan ja pystyy keskittymään jokaisen lapsen tarpeisiin erikseen.

Olishan se ihanaa, jos koulumaailmassa opettajalla olis enemmän aikaa oppilaille kahden kesken, kun ne vanhempainvartit kerran vuodessa.

Se olis sellanen tulevaisuuden kehittämiskohde, että tunnistettaisiin se tarve ja nähtäisiin monialaisen yhteistoiminnan arvo.

Terapeuteilla on valtava osaaminen, jota opettajien tulis hyödyntää. Sitä ei vaan välttämättä oo joka paikassa tunnistettu.

Terapeutit nostivat yhteistoimintamallin käyttöönoton hyödyksi sen, kuinka terapeutit voivat tuoda näkyväksi osallistumisen mahdollisuuksia ja auttaa lasta itseään tunnistamaan osallistumisen ja sitä kautta osallisuuden merkitystä. Lapsen kasvaessa tilanteet ja tarpeet muuttuvat ja lapsi alkaa usein enemmän itse sanoittamaan kokemiaan asioita ja omia tuntemuksiaan. Aineistossa terapeutit kuvasivat, kuinka tärkeää lapsen osallisuutta on ymmärtää laajemmin. Lapselle merkityksellisen toiminnan tunnistaminen on erittäin tärkeää, jotta terapeuteilla on mahdollisuus esitellä lapselle itselleen osallistumisen tapoja ja näin mahdollistaa osallisuuden kokemuksia. Terapeutti voi toimia väylänä harrastuksen löytymisessä. Harrastuksen kautta lapsi voi löytää ryhmän, johon kuulua ja samalla toteuttaa itselleen merkityksellistä toimintaa.

Kun lapsi saa mahdollisimman aikaisin niitä kokemuksia osallistumisesta, niin se ei itse ala poissulkemaan niitä itseltään.

Oman ryhmän löytyminen harrastuksen kautta, sehän on meidän osamisalaa.

Harrastustoimintaan ohjaaminen kehittää ja vahvistaa ammattilaisten yhteistoimintaa kuntoutuksen ja harrastustoiminnan yhdyspinnoilla. Monella terapeutilla oli kokemuksia siitä, kuinka kaupungin ja urheiluseurojen harrastusryhmät ja osallistujat eivät kohtaa toisiaan. Terapeuttien kokemuksen mukaan vanhemmilla ei ole arjessa resursseja etsiä lapsille oikeita ryhmiä harrastaa.

Liikuntatoimi kyllä järjestää ryhmiä, mutta ne ei tavoita osallistujia. Meidän tehtävä, olis ohjata sinne niitä lapsia ja mahdollistaa harrastaminen.

Harvoin vanhemmat vastustaa harrastuksia, heillä ei vaan ehkä oo ite resursseja siihen.

Yhteistoimintamallilla pystytään suunnittelemaan ja toteuttamaan toimintatapoja, jotka mahdollistavat lapsen osallisuutta. Terapeuttien mukaan lapsen ympärillä toimivien aikuisten on tuotava esille lapselle tärkeitä asioita ja lapsen toiveita osallisuudesta, mahdollisuuksista ja esteistä. Terapeutit pohtivat keskustelussa tilanteita, joissa he voisivat mahdollistaa lapsen valintoja ja päätöksentekoa. Terapeutin tulisi nähdä lapsi tavoitteiden takaa, tulisi osata esittää oikeita kysymyksiä ja mahdollistaa myös hiljaisimmille lapsille oman mielipiteen esille tuominen.

Mietin, että mistä kaikesta lapsi voisi päättää ja millaisia valintoja tehdä, niinku täällä terapian aikana tai terapiassa.

Meidän on pakko tehdä tiettyjä asioita, ajatuksena kuitenkin, että ehkä se mahdollistaa just sitä pitkänaikavälin osallisuutta.

Siinä hetkessä, jos lapsi sais tehdä pieniä valintoja.

Yhteistoimintamallin hyötynä on fokusoituminen lapsen oman näköiseen aikuisuuteen. Terapeuttien mukaan, tämä mahdollistaa lapsen yksilöllisen tulevaisuuden mielessä pitämistä ja hahmottamista. Osallisuuden huomioiminen jokaisessa elämän vaiheessa auttaa näkemään lapsen aktiivisena toimijana. Terapeutit miettivät keskustelussa eroa nykyisten lapsiasiakkaiden ja aikuisasiakkaiden välillä. Miten erilaiseen aikuisuuteen nämä lapset kasvavat. Terapeuttien on tärkeää nähdä työssään jatkumoa, kuinka opitut taidot ja saavutetut tavoitteet vievät eteenpäin.

Me tuetaan lasta iän ja kehitystason mukaan kohti omannäköistä aikuisuutta.

Kun ajatellaan sitä tulevaisuutta. Niin miten paljon me voidaan vaikuttaa meidän pienten asiakkaiden tulevaisuuteen, kun ajatellaan tällä hetkellä jo aikuisia asiakkaita, joiden lapsuudessa näistä asioista ei ole puhuttu.

Ajatellaan lyhyen ja pitkän aikavälin osallisuutta, mikä on mahdollista nyt ja ehkä myöhemmin. Yks taito vie seuraavaan. Ei tiedä mihin se voi joutaa

Lapsen osallisuus hänelle merkityksellisessä toiminnassa omassa kasvuympäristössä vaatii aikuisilta sitoutumista lapsen asioihin. Yhteistoiminnalla voidaan saavuttaa hyviä tuloksia ja sitouttaa lapsen ympärillä toimivia aikuisia.

Kyllä mä ajattelen, että se on aika paljon sitä uskoa siihen lapseen. Ja oikeastaan kaikki on mahdollista, se on se asenne. Vaikka runsainkin avuin, niin ainakin saa sen kokemuksen, sit saa päättää haluunks mä tätä jatkaa vai ehkä jotain muuta.

Verkkokyselyllä kerätty aineisto vahvisti yhteiskehittelyllä tuotettua aineistoa yhteistoimintamallin käytön hyödyistä terapeutin näkökulmasta. Verkkokyselyn vastauksissa terapeutit nostivat esille, kuinka ymmärrys lapsen tarpeista useista näkökulmista vahvistaa tavoitteiden asettelua ja näin ohjaa terapiaa oikeaan suuntaan. Tavoitteiden asetteluun koettiin myös helpottuvan, kun lapsen ympärillä toimivilla aikuisilla on selkeä kuva siitä, mitä toivotaan. Yhteistoimintamallia käytettäessä kaikki aikuiset toimivat sitoutuneina lapsen osallisuuden eteen.

Helpompi asettaa realistisia, yhteisiä tavoitteita, joihin kaikki voivat sitoutua.

Verkkokysely vastauksissa terapeutit toivat esille, kuinka yhteistyö eri ammattiryhmien välillä ja perheiden kanssa on vuosien saatossa muuttunut ja muuttuu koko ajan. Monikulttuurisia perheitä on koko ajan enemmän ja yhteistyötahot monipuolistuvat. Uusia työkaluja yhteistyöhön tarvitaan jatkuvasti, jotta yhteistyö vahvistuu ja lapsen osallisuutta pystytään ymmärtämään laajemmin. Yhteistoimintamallin avulla lapsen elämään kuuluvat eri tahot keskustelevat toistensa kanssa ja jakavat arvokasta tietoa lapselle tärkeistä aiheista ja osallisuuden toiveista. Yhteistoimintamallin avulla aikuisilla on mahdollisuus tunnistaa myös osallisuuden kokemukseen vaikuttavia esteitä ja auttaa näiden ylittämässä. Yhteistoimintamallin käyttöönoton koettiin vahvistavan yhteistyötä ja yhteistoimintaa verkostoissa.

Vahvistaa varmasti. Kun kaikki tahot ymmärtävät ja ovat sitoutuneita saman asian äärellä. Yhteistoiminta on paras väylä tuloksiin myös kuntoutuksessa ja osapuolien sitoutuminen kaipaa uusia näkökulmia.

Verkkokysely vastauksissa terapeutit kertoivat oman näkemyksensä yhteistoimintamallin käytön hyödyistä lapsen osallisuuden edistymiseksi. Samoilla pelisäännöillä toimiminen ja yhteinen ymmärrys koettiin osallisuutta mahdollistavaksi tekijäksi. Kaikkien aikuisten tulee nähdä lapsi aktiivisena toimijana. Keskiössä tulisi olla lapsen vahvuudet, kiinnostuksen kohteet ja ongelmanratkaisukeskeisyys.

7.2 Yhteistoimintamallin käyttöönoton edellytykset ammattilaisen näkökulmasta

Tulosten mukaan yhteistoimintamallin käyttöönoton edellytykset ammattilaisten näkökulmasta olivat.

- Resurssit.
- Mahdollisuus pysähtyä.
- Aktiivisuus.
- Sitoutuminen.
- Tärkeiden asioiden näkeminen.
- Taistelutahto.

- Usko lapseen.
- Motivaatio.

Yhteiskehittelyn keskustelussa terapeutit nimesivät yhteistoimintamallin käyttöönoton edellytyksiksi ensiksi resurssit. Resurssien puuttuminen tai niiden kohdentaminen väärin tai puutteellisesti vaikuttaa aikuisten toimintaan ja sitä kautta lapsen toimintaan ja osallisuuteen. Korona on tuonut etäyhteydet vahvasti mukaan terapeuttien arkeen, ja ne mahdollistavat kommunikaatiota päiväkodeissa ja kouluissa pienemmillä resursseilla, kun palaverissa ei tarvitse olla fyysisesti läsnä.

Ihmiset voi osallistua etäyhteydellä, se tuo enemmän mahdollisuuksia aikuisten kesken.

Terapeuttien keskustelussa resurssien puuttuminen ei aina merkitse käsiparien puuttumista, resurssien puute voi tarkoittaa myös voimavaroja, eli henkilökunnan henkinen kuorma on liian suuri, eikä yhteistoiminta siksi mahdollistu. Väärin kohdennetut resurssit voivat terapeuttien mukaan aiheuttaa sen, että paikoillaan pysyvä tyytyväinen lapsi jää vilkkaan tai tyytymättömän lapsen varjoon.

Koko ryhmän resurssit on olleet sellaiset, että siellä ei ole selvästikään pärjätty.

Terapeutit nimesivät keskustelussa myös muita resursseihin liittyviä asioita, kuten aika, pysähtyminen ja aktiivisuus. Terapeutit kokivat käyttöönoton edellytyksiksi ammattilaisten näkökulmasta sen, että yhteys toimii, terapeutti voi omalla toiminnallaan antaa mallia. Terapeutin tulee kuulla perheen ja lapsen tarve. Jokainen terapeutti koki, että omaan työhön tulisi tehdä ainakin jonkin verran muutoksia, jotta yhteistoimintamallin käyttöönotto olisi mahdollista. Yhteistoimintamallin käyttöönotto vaatii koulutusta ja halua tehdä monipuolisemmin yhteistyötä. Yhteistoimintamallin käyttöönotto edellyttää aikuisilta sitoutumista lapsen asioihin.

Sanottaa lapselle, että hänen asiat on tärkeitä.

Kyllä se ihan ensin vaatii aktiivisuutta, kaiken suhteen, eikä saa tyytyä.

Terapeutit toivat keskustelussa myös esille ulkopuolelta asetetut resurssit, eli sen kuinka paljon verkostokäyntejä terapiamaksusitoumuksiin kuuluu tai missä terapia tulee

maksusitoumuksen mukaan toteuttaa. Yhteistoiminta arjen kanssa jää erittäin pinta-puoliseksi tai puuttuu kokonaan, jos kaikki terapiakäynnit toteutetaan vastaanottokäynteinä.

Asiat pitäisi hoitaa tarpeen ja osallisuuden näkökulmasta ja unohtaa vanhat rakenteet, jossa päätökset tehdään ylhäältä alaspäin ja raamit asetetaan maksavalta taholta tiukaksi.

Verkkokyselyllä kerätty aineisto vahvisti yhteiskehittelyllä tuotettua aineistoa myös toisen kehittämistehtävän osalta. Verkkokyselyn vastauksissa terapeutit nimesivät yhteistoiminnan käyttöönoton edellytyksiksi ajan ja pysähtymisen. Aikuisilla tulee olla halu, aktiivisuutta ja asennetta. Terapeuttien verkkokyselyvastauksista kävi ilmi terapeutin ominaisuuksia, joita tarvitaan yhteistoimintamallin käyttöönottoon ja sitä kautta lapsen osallisuuden edistymiseen hänelle merkityksellisessä toiminnassa omassa kasvuympäristössä. Terapeutilla tulee olla positiivinen asenne ja ajatus siitä, että kaikki on mahdollista. Terapeutin tulee olla avoin ja aktiivinen. Terapeutin tulee nostaa asioita ja lapsen ääntä keskusteluun ja herättää kysymyksiä. Terapeutin tulee pysähtyä, antaa aikaa ja informaatiota omalla asiantuntijuudellaan.

Täytyy olla aktiivisempi ja avoimempi. Täytyy informoida muita ja käydä läpi nykyisiä toimintatapoja ja miettiä asioita, joita tämän toimintamallin avulla voisi kehittää paremmaksi.

Verkkokyselyvastaukset vahvistivat, että yhteistoimintamallin käyttöönotto edellyttää aikuisten välille ja aikuisten ja lapsen välille selkeää, avointa ja luottamuksellista kommunikaatiota. Mitä useampi aikuinen kuuntelee lasta, se selkeyttää lapsen omia ajatuksia, toiveita ja odotuksia, niin ympärillä toimiville aikuisille kuin lapselle itselleenkin.

Tarvitaan aikaa, aktiivisuutta, priorisointia ja pysähtymistä. Oikean tien löytäminen vaatii lapsen arjen aikuisten mukaan ottamista, keskustelun herättämistä ja asioiden jakamista.

Terapeutit verkkokysely vastauksissaan esille, että moniammatillisella yhteistoiminnalla on suuri merkitys lapsen osallisuuden edistymisessä. Jokainen lapsen ympärillä työskentelevä aikuinen on vastuussa siitä, että hän tunnistaa lapselle tärkeät ja merkitykselliset asiat. Aikuisten tulee puhaltaa yhteen hiileen lapsen parhaaksi. Yhteistoiminnalla aikuisten välillä tulee olla avointa, tiivistä ja tehokasta. Yhteistoimintamalli huomio kaikki ihmiset lapsen ympärillä syventäen eri osapuolien ymmärrystä lapsen toimijudesta ja osallisuudesta.

Tulisi lisätä yhteistyötä lähettävän tahon, arjen verkoston ja muiden terapeuttien kanssa.

8 Tutkimuksellisen kehittämistyön tuotos

Tämän tutkimuksellisen kehittämistyön tulosten perusteella yhteistoimintamallin käyttöönoton ydintekijöiksi nousi kolme tärkeää asiaa, jotka olivat jaettu asiantuntijuus, olosuhteet ja sitoutuminen. Nämä kaikki ydintekijät nivoutuvat toisiinsa ja muodostavat perustan sekä yhteistoimintamallin käyttöönotolle, että lapsen osallisuuden edistymiselle hänelle merkityksellisessä toiminnassa omassa kasvuympäristössä (kuva 4).

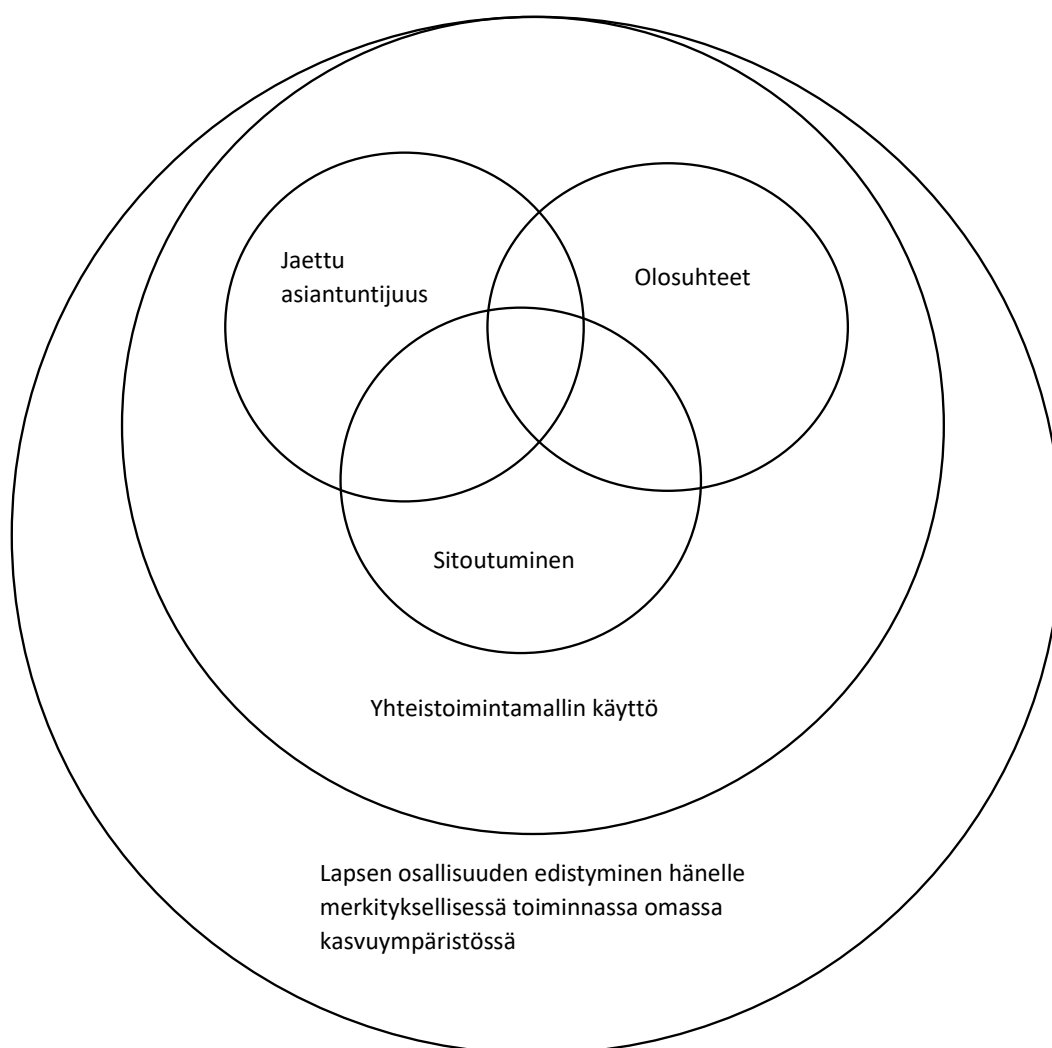
Jaettua asiantuntijuus merkitsee terapeutille oman ammattitaidon ja oman osaamisen jakamista lapsen perheen ja muiden verkostoissa toimivien ammattilaisten käyttöön. Asiantuntijuutta jakamalla päästään suunnittelemaan ja toteuttamaan yksilöllisesti jokaiselle lapselle toimintatapoja osallisuuden edistymiseksi. Yhteistoimintamallin käyttöönotto vaatii jokaiselta lapsen ympärillä toimivalta aikuiselta oman toiminnan ja roolin tarkastelua, aktiivista keskustelua ja kommunikaatiota muiden lapsen ympärillä toimivien aikuisten kanssa. Aikuisen tehtävänä on tunnistaa osallisuutta estävät tekijät ja omalta osaltaan sulattaa näitä esteitä.

Yhteistoimintamallin käyttö edellyttää tiivistä ja tehokasta yhteistoimintaa eri tahojen välillä, aikuisten tulisi kuulla lapsi ja hänen tarpeensa, sekä tunnistaa hänelle merkitykselliset asiat. Aikuisten jakaessa omaa asiantuntijuuttaan ja tietoja se vahvistaa lapsen tarpeiden tunnistamista. Yhteistoiminnan ollessa tehokasta ja tiivistä, kukaan aikuisista ei joudu kantamaan kohtuutonta kuormaa, vaan jokaisella aikuisella on oma rooli ja tehtävä. Lapsi pystyy luottamaan siihen, että kaikki aikuiset hänen ympärillään toimivat juuri hänen parhaakseen.

Terapeutin näkökulmasta yhteistoimintamallin käyttö tavoitteiden asettelussa auttaa asettamaan realistisia tavoitteita, joihin kaikki osapuolet voivat sitoutua. Yhteistoimintamallin kautta tehdyt tavoitteet vahvistavat yhteistä kieltä arjen toimijoiden keskuudessa. Jokaisella aikuisella on oma selkeä rooli, aikuiset toimivat lapsilähtöisesti sovittujen toimien mukaisesti eikä tavoitteita tule asetetuksi liikaa. Toimiva tavoitteiden asettelu lisää vaikuttavuutta, ohjaa terapiaa oikeaan suuntaan. Yhteiset tavoitteet tuovat kuntoutuksen entistä tiiviimmin osaksi arkea, eikä se jää leijumaan irrallisena osana. Yhteisillä tavoitteilla ehkäistään myös päällekkäisyyttä tavoitteissa niiden lasten kohdalla, joilla on useita terapioida. Yhdessä laaditut tavoitteet keventävät myös lapsen kuormaa, kun tavoitteiden määrä pysyy kohtuullisena.

Olosuhteet. Yhteistoimintamallin käyttöönotto vaatii terapeutilta ja muilta lapsen ympärillä toimivilta aikuisilta pysähtymistä ja aikaa lapsen asialle. Tarvitaan kommunikaatiota ja koulutusta. Terapeutilla tulee olla positiivinen asenne ja ajatus siitä, että kaikki on mahdollista. Terapeutin tulee olla avoin ja aktiivinen. Terapeutin tulee nostaa asioita ja lapsen ääntä keskusteluun ja herättää kysymyksiä. Terapeutin tulee pysähtyä, antaa aikaa ja informaatiota omalla asiantuntijuudellaan. Yhteistoimintamallia käyttöönotettaessa tulee kuitenkin tunnistaa se, että myös terapeutista riippumattomat syyt saattavat vaikuttaa yhteistoimintamallin käyttöönottoon. Aika ja resurssit ovat kaikilla rajallisia, eikä terapian maksava taho välttämättä mahdollista riittävästi verkostotyötä yhteistoimintamallin käyttöönoton mahdollistumiseksi.

Sitoutuminen. Yhteistoimintamallin käyttöönotto ja lapsen osallisuus hänelle merkityksellisessä toiminnassa omassa kasvuympäristössä vaatii aikuisilta ennen kaikkea halua ottaa yhteistoimintamalli käyttöön ja halua sitoutua lapsen asioihin. Yhteistoiminnalla ja yhteistoimintamallia hyödyntämällä voidaan saavuttaa hyviä tuloksia ja sitouttaa lapsen ympärillä toimivia aikuisia. Yhteistoimintamallin käyttöönotto vaatii aikuisilta hieman ponnistelua, mutta käytettäessä se syventää eri osapuolten ymmärrystä lapsen toimijuudesta, kun lapselle tärkeät asiat tulee huomioitua ja aikuisilla on mahdollisuus tukea osallisuutta. Aikuisten sitoutuminen osallisuutta mahdollistavien toimintatapojen suunnitteluun ja toteuttamiseen mahdollistaa lapsille tulevaisuudessa heidän itsensä näköisen osallistuvan aikuisuuden.

Kuva 4. Yhteistoimintamallin käyttöönoton ydintekijät lapsen osallisuuden edistymiseksi hänelle merkityksellisessä toiminnassa omassa kasvuypäristössä.

9 Tutkimuksellisen kehittämistyön pohdinta ja jatkokehittäminen

9.1 Tulosten pohdinta

Tässä tutkimuksellisessa kehittämistyössä kehitettiin yhteistoimintamallin käyttöönottoa, tavoitteena oli lapsen osallisuuden edistyminen hänelle merkityksellisessä toiminnassa omassa kasvuypäristössä. Tämän tutkimuksellisen kehittämistyön pohjalta yhteistoimintamallia ei vielä otettu työvälineeksi, vaan tuotoksena syntyi kuvaus yhteistoimintamallin käyttöönoton ydintekijöistä, jotka huomioimalla yhteistoimintamallin käyttöönotto lapsen osallisuuden edistymiseksi omassa kasvuypäristössä mahdollistuu.

Yhteistoimintamallia käyttämällä kasvuympäristön aikuiset havaitsevat osallisuuden esteitä ja edellytyksiä sekä suunnittelevat, toteuttavat ja arvioivat omia toimintatapojaan.

Tutkimukselliseen kehittämistyöhön osallistuneet tiedontuottajat kokivat aiheen tutkimisen tärkeäksi ja merkitykselliseksi. Terapeutit ovat tärkeässä roolissa lapsen elämässä, osa terapiasuhteista on pitkiä. Lapsi tapaa terapeuttia säännöllisesti, yhdessä kohdatujen haasteiden ja saavutettujen tavoitteiden kautta suhteesta tulee yleensä tiivis. Terapeuttien on tärkeä tunnistaa lapselle merkitykselliset asiat ja toiminta kunkin lapsen kasvuympäristössä. Terapeutin on tärkeä jakaa huomioitaan yhteistoiminnassa muiden lapsen ympärillä toimivien aikuisten kesken. Terapeutit pitivät yhteistoimintaa merkittävänä tekijänä lapsen osallisuuden edistymisessä. Yhteiskehittelyssä käydyn keskustelun ja verkkokyselyllä kerätyn materiaalin mukaan terapeutit kokivat lapsen osallisuuden ja asian äärelle pysähtymisen erittäin tärkeänä. Terapeutit vahvistivat Kinnusen (2021) toteamaa käytännön keinojen tarvetta lapsen osallisuuden edistymiseksi.

Työkaluja yhteistoimintaan tarvitaan jatkuvasti enemmän, kun yhteistyötahoja on paljon ja taustat vaihtelevat paljon.

Vaikka yhteistoimintamallia ei saatu tämän tutkimuksellisen kehittämistyön pohjalta työvälineeksi arjen työhön, terapeutit miettivät ja sanoittivat omaa rooliaan lapsen osallisuuden edistäjinä. Aiheen äärelle paneutuminen mahdollisti terapeuteille oman toiminnan tarkastelua ja tuon tarkastelun pohjalta oman toiminnan muuttamista kohti toimivampaa yhteistoimintaa ja sitä kautta entistä vahvemmin työskentelyä lapsen osallisuuden edistymiseksi.

Vaikka keskusteluissa painottui tämä hetki ja lasten osallisuuden edistyminen yhteistoimintamallin tulevaisuuteen tähtäävää näkökulmaa pidettiin erittäin arvokkaana. Keskusteluissa mietittiin eroa nykyisten aikuisasiakkaiden ja nykyisten lapsiasiakkaiden aikuisuuden välillä. Nykyiset lapsiasiakkaat kasvavat erilaiseen aikuisuuteen ja osallisuuteen. He oppivat tuomaan itseään ja itselleen tärkeitä asioita esille eri tavalla. Myös aikuiset heidän ympärillään ovat valveutuneempia, he osaavat esittää oikeita kysymyksiä ja ohjata toimintaa oikeaan suuntaan. Yhteistoimintaa tulisi opettaa peruskoulutuksessa niin terapeuteille, opettajille kuin varhaiskasvatuksenkin työntekijöille. Verkostojen laajuus ja kiemuraisuus tulee usein yllätyksenä, eikä perusopetuksessa työskentelevä opettaja välttämättä kohtaa työurallaan kovinkaan montaa terapeuttia oppilaidensa taustalta.

Tutkimuksellisen kehittämistyön aineistosta nousi esille moniammatillisen yhteistyön merkitys ja aikuisilta vaadittu heittäytyminen lapsen todellisuuteen (Launiainen & Sipari 2011). Keskusteluissa ja verkkokyselyllä kerätty aineisto tuki Rantalan (2018) esille nostamia lapselle merkityksellisen toiminnan ydintekijöitä. Terapeutit kuvasivat kuinka, lapsen tyytyväisyys paranee, kun hän saa toteuttaa itselleen mielekkäitä asioita. Tyytyväinen lapsi haluaa oppia uutta ja uskoo omiin kykyihinsä. Lapsen osallisuuden kokemukseen ei tarvita isoja asioita, vaan jokapäiväisen arjen pieniä tekoja. Lapsen itseluottamus vahvistuu onnistumisten kautta. Terapeutit voivat mahdollistaa asiakkailleen vertaiskohtaamisia, jolloin lapset huomaavat, etteivät ole erityispiirteensä kanssa yksin, vaikka luokassa siltä tuntuisikin.

Jaettu asiantuntijuus, oikeat olosuhteet ja sitoutuminen mahdollistavat yhteistoimintamallin käyttöönoton ja edistävät lapsen osallisuutta hänelle merkityksellisessä toiminnassa omassa kasvuympäristössä.

9.2 Tutkimuksellisen kehittämistyön menetelmällisten ratkaisut

Tämän tutkimuksellisen kehittämistyön aineisto kerättiin yhteiskehittelyllä ja sitä täydentävällä verkkokyselyllä. Aineistoa saatiin kerättyä tarkoituksenmukaisesti ja aineisto vastasi tutkimuksellisen kehittämistyön kehittämistehtäviin 1 ja 2. Yhteiskehittelytilaisuuden haastavuutta lisäsi sen hybriditoteutus. Osa tiedontuottajista oli samassa tilassa ja osa omien yhteyksien päässä. Tämä tilanne saattoi aiheuttaa sen, että jokin tutkimuksen kannalta oleellinen tieto jäi saamatta, koska siitä keskusteltiin tilan sisällä niin sanotusti pienessä piirissä. Tämä tilanne pyrittiin kuitenkin välttämään sillä, että tilaan, jossa oli useampia terapeutteja, asennettiin tilamikrofoni rekisteröimään kaikki tilassa tuotettu puhe. Tuo tilamikrofoni jouduttiin sulkemaan aina, kun joku etäyhteyden päässä otti puheenvuoron, jotta yhteys ei pätkisi. Tuona aikana tilassa saatettiin käydä keskusteluita, joita ei saatu tallennettua. Hybridimalli asetti yhteiskehittelylle myös sen haasteen, että osallistujia ei ollut mahdollista jakaa pienempiin ryhmiin työskentelemään ja näin, joku saattoi jättää puheenvuoron käyttämättä, koska koki, että suuressa ryhmässä puheenvuoron ottaminen oli vaikeaa tai ei saanut suunvuoroa enemmän puheenvuoroja käyttäneiltä osallistujilta. Yhteiskehittelyn teemat haluttiin pitää mahdollisimman väljinä, jotta ne eivät ohjanneet osallistujien tuottamaa aineistoa liian kapeaksi tai rajanneet aihetta niin, että jokin oleellinen tieto olisi jäänyt puuttumaan. Yhteiskehittelytilaisuuksia järjestettiin aikataulullisista syistä ainoastaan yksi, jos tilanteita olisi ollut enemmän tuotettu tieto olisi voinut olla syvempää ja näkökulmat olisivat saattaneet laajentua. Mikäli tilaisuuksia olisi ollut useampia ehkä yhä useampi osallistuja olisi saanut

äänensä kuuluviin, nyt yhteiskehittelyyn osallistui henkilöitä, jotka eivät sanoneet tilaisuudessa juuri mitään ja osa osallistujista osallistui hyvinkin aktiivisesti.

Yhteiskehittelyssä kerättyä aineistoa täydennettiin verkkokyselyllä, verkkokyselyn kysymykset muodostettiin samojen teemojen kautta, joita yhteiskehittelyssä käytettiin. Näin haluttiin osaltaan varmistaa, että jokainen tiedontuottajaksi lupautunut pääsi vastaamaan samoista teemoista esitettyihin kysymyksiin. Nämä teemat oli todettu yhteiskehittelytilaisuudessa toimiviksi ja näiden teemojen kautta saatiin kerättyä kehittämistehtäviin 1 ja 2. vastaavaa aineistoa. Verkkokysely toteutettiin E-lomake palvelua käyttäen, palvelu ei ollut tutkijalle entuudestaan tuttu ja sen haltuun ottaminen vei hieman aikaa. Verkkokyselyssä käytettiin avoimia kysymyksiä ja vastaustilaa pyrittiin antamaan riittävästi. Jälkikäteen kävi kuitenkin ilmi, että osa vastaajista olisi toivonut vieläkin laajempia vastauskenttiä. Verkkokyselyn kysymysten asettelussa olisi myös ollut toivomisen varaa monipuolisemman aineiston aikaansaamiseksi. Verkkokyselyssä terapeuteilta kysyttiin esimerkiksi, Tuleeko sinun muuttaa nykyistä toimintaasi ottaaksesi yhteistoimintamallin käyttöön? Tätä kysymystä olisi pitänyt tarkentaa vähintään, jos niin miten? kysymyksellä.

Yhteiskehittelyllä ja verkkokyselyllä kerätty aineisto olisi ollut laajempi ja monipuolisempi, jos tiedontuottajiksi olisi kutsuttu myös lapsia, perheitä ja lapsen kasvuympäristön ammattilaisia.

9.3 Tutkimuksellisen kehittämistyön luotettavuus ja eettisyys

Tutkija ei ole itse käyttänyt yhteistoimintamallia työvälineenä, joten tämän tutkimuksen luotettavuuden kannalta oli ensiarvoisen tärkeää, että Anu Kinnunen piti itse alustuksen kehittämänsä yhteistoimintamallin käytöstä ennen yhteiskehittelyä toteutunutta aineiston keruuta. Aineistoa tuottaneilla terapeuteilla on vankka vuosien ja vuosikymmenten kokemus lasten ja heidän kasvuympäristöjensä kanssa toimimisesta. Aineistoa oli kuitenkin rikastuttanut lasten, perheiden ja muiden kasvuympäristössä toimivien ammattilaisten näkemykset. Näiden toimijoiden mukaan ottaminen olisi tuonut Kinnusen (2021) yhteistoimintamallia laajemman yleisön tietouteen, joka varmasti osaltaan helpottaisi työvälineen käyttöönottoa.

Tutkimuksellisen kehittämistyön tiedontuottajat olivat tutkijalle entuudestaan tuttuja, tutuus on saattanut vaikuttaa osallistumishalukkuuteen ja yhteiskehittelytilanteessa tuotettuun puheeseen. Tutkimuksellisen kehittämistyön aineistoa tuotti lähes kaikki Tera-

piatalo Tonuksen terapeutit, yhteiskehittelyyn osallistui 21 terapeuttia ja heistä 9 vastasi verkkokyselyyn. Tutkimuksellisen kehittämistyön tulokset esitetään kehittämistehtävien mukaisesti. Tuloksiin kirjatusta lainauksista on poistettu keskustelijan tai verkkokyselyyn vastanneen terapeutin ammattinimike, jotta henkilöitä lainausten takaa ei olisi mahdollista tunnistaa.

Ennen tutkimuksellisen kehittämistyön aloittamista pyydettiin tutkimuslupa Terapiatalo Tonuksesta, aineistoa ei kerätty ennen luvan myöntämistä. Kaikki tutkimukselliseen kehittämistyöhön kerätty aineisto käsiteltiin luottamuksellisesti. Tutkimuksellinen kehittämistyöni noudatti hyvää tieteellistä käytäntöä, tutkimustyön kaikissa vaiheissa toimittiin rehellisesti, huolellisesti ja tarkasti. Viittaukset muiden tutkijoiden julkaisuihin tehtiin asianmukaisesti ja oikein (Kuula 2011: 47). Lopullinen kirjallinen raportti ajettiin Turnitin plagiointitarkistustietokannan läpi.

Analysointi vaiheessa tutkimuksessa kerättyä aineistoa käsiteltiin anonyymisti eikä analysointiin osallistunut ulkopuolisia henkilöitä. Tutkimuksellisen kehittämistehtävän tekijä vastasi henkilötietojen käsittelystä koko tutkimuksellisen kehittämistyön ajan. Suostumusasiakirjalla kerätyt henkilötiedot hävitettiin asianmukaisesti, tutkimuksellisen kehittämistyön raportoinnin valmistuttua. Valmis työ on saatavissa elektronisena versiona Theseus -tietokannasta, viimeistään alkuvuodesta 2022.

Tutkimukselliseen kehittämistyöhön osallistuvia henkilöitä informoitiin kirjallisesti tutkimustiedotteella (liite1). Tutkimukseen kutsutut henkilöt saivat tiedon tutkimuksellisen kehittämistyön aiheesta, tarkoituksesta aineistonkeruun tavoista, kerättävien tietojen käyttötarkoituksesta ja tietosuojan liittyvistä seikoista. Tutustuttuaan asiakirjoihin tutkimukseen kutsutuilla henkilöillä oli mahdollisuus esittää kysymyksiä tutkimukselliseen kehittämistyöhön tai webinaariin liittyen. Tutkimukseen osallistuminen oli täysin vapaaehtoista. Osallistuja vahvisti osallistumisensa kirjallisesti sähköpostiviestiin vastamalla. Osallistujalla oli oikeus perua osallistumisensa missä tahansa vaiheessa tutkimusprosessia. Mikäli osallistuja keskeytti tutkimuksen tai peruutti suostumuksen, keskeyttämiseen ja suostumuksen peruuttamiseen mennessä kerättyjä tietoja voitiin käyttää osana tutkimusaineistoa.

Tutkimuksellisen kehittämistyön aihe perustuu tutkijan omaan mielenkiintoon ja haluun edistää lasten osallisuutta heille merkityksellisessä toiminnassa omassa kasvuympäristössä. Anu Kinnusen (2021) väitöstutkimus toi aiheeseen toivottua jäsenystä ja rajasi aiheita yhteistoimintamallin käyttöönoton kehittämiseen.

9.4 Jatkokehittämisehdotukset

Tämän tutkimuksellisen kehittämistyön pohjalta syntynyttä kuvausta yhteistoimintamallin käyttöönoton ydintekijöistä voi hyödyntää jatkokehittämiseen ja yhteistoimintamallin todelliseen käyttöönottoon työvälineeksi terapeuttien ja heidän asiakaskuntansa yhteistoimintaan lapsen osallisuuden edistymiseksi. Terapiatalo Tonuksen terapeutit tarjoavat lapsiasiakkailleen fysio-, toiminta-, ja puheterapiaa. Tämän tutkimuksellisen kehittämistyön tuloksia voisi hyödyntää yhteistoimintamallin pilotoinnissa kahta tai jopa kolmea terapiaa Terapiatalo Tonuksen terapeuttien toimesta saavan lapsen kasvuympäristössä eri toimijoiden kanssa. Yhteistoimintamalli on nyt Terapiatalo Tonuksen terapeuteille tuttu ja sen jalkauttaminen arjen työhön on sitä kautta helpompaa. Minulla on tämän tutkimuksen tekijänä ja yhtenä Terapiatalo Tonuksen terapeuttina mahdollisuus edistää yhteistoimintamallin käyttöönottoa Tonuksessa ja sen asiakaskunnan keskuudessa myös tulevaisuudessa.

Kiitos

Haluan kiittää Terapiatalo Tonuksen johtoa ja terapeutteja tuesta ja aktiivisesta osallistumisesta tutkimukselliseen kehittämistyöhöni. Kiitos Anu Kinnunen ajastasi ja tuestasi tämän tutkimuksellisen kehittämistyön teon aikana. Kiitos perhe, ystävät ja läheiset, jotka tuitte ja kannustitte opintojen aikana. Kiitos ohjaajilleni Salla Siparille ja Nea Vänskälle.

Lähteet

Aarons, Gregory A. Hurlburt, Michael. Horwitz, Mc Cue Sarah. 2011. Advancing a conceptual model of evidence-based practice implementation in public service sectors. Administration and Policy in Mental Health and Mental Health Services Research (2011) 38: 4-23. <Aarons Hurlburt Horwitz 2011 APMH Implementation Framework.pdf (accjh.org)>. Viitattu 9.6.2021

Ahlstrand, Anita. 2019. Osallistamisesta osallisuuteen - hyviä käytäntöjä yhdessä kehittäen - Hiiltä ja timanttia. <Osallistamisesta osallisuuteen - hyviä käytäntöjä yhdessä kehittäen - Hiiltä ja timanttia (metropolia.fi)>. Metropolia Ammattikorkeakoulu. Viitattu 26.5.2021

Ahonen, Karoliina & Honkanen, Kati & Olli, Johanna & Ronimus, Heli & Seppänen, Merja. 2018. Kuuluva lapsi- kohti vammaisen lapsen osallisuutta palveluissa. <[URN ISBN 978-952-343-039-6.pdf \(julkari.fi\)](#)>. Viitattu 27.11.2021.

Autti-Rämö, Ilona & Salminen, Anna-Liisa & Rajavaara, Marketta & Ylinen, Aarne. (toim.). 2016. Kuntoutuminen. Helsinki: Duodecim.

Heinonen, Olli-Pekka & Ikonen, Anna-Kaisa & Kaivosoja, Matti & Reina, Timo. 2018. Yhdyspinnat yhteiseksi mahdollisuudeksi. Selvitys lapsi-, nuoriso- ja perhepalveluiden toteuttamiseen liittyvistä yhdyspinnoista muuttuvassa toimintaympäristössä. Sosiaali- ja terveysministeriön raportteja ja muistioita. <[Word taittopohja suomi-ruotsi 06112017 \(valtioneuvosto.fi\)](#)>. Viitattu 26.5.2021.

Hiltunen, Leena. Metodina kyselytutkimus. Jyväskylän yliopisto <[kyselytutkimus \(jyu.fi\)](#)>. Viitattu 20.11.2021.

Isola, Anna-Maria & Kaartinen, Heidi. & Leemann, Lars & Lääperi, Raija & Schneider, Taina & Valtari, Salla & Keto-Tokoi, Anna. 2017. Mitä osallisuus on? Osallisuuden viitekehystä rakentamassa. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. <[Microsoft Word - Mita-osallisuus-on-osallisuuden-viitekehysta-rakentamassa 10.10.doc \(julkari.fi\)](#)>. Viitattu 26.5.2021.

Kinnunen, Anu. 2021. Löytöretkellä lapsen osallisuuteen. <[UEF Vaitoskirja NO 170 Anu Kinnunen Fil >](#)>. Viitattu 26.5.2021.

Kontio, Mari. 2010. Moniammatillinen yhteistyö. TUKEVA-hanke. <[Moniammatillinen julkaisu.pdf \(ouka.fi\)](#)>. Viitattu 26.5.2021.

Korppi, Marika & Latvala, Johanna. 2010. Osallistava vuorovaikutuksen malli lasten osallisuuden mahdollistajana. <<https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/25307/URN%3aNBN%3afi%3ajyu-201009302820.pdf?sequence=1&isAllowed=y>>. Viitattu 27.11.2021.

Kuula, Arja. 2011. Tutkimusetiikka. E-kirja. Vastapaino. Tampere.

Launiainen, Helena. & Sipari, Salla. 2011. Lapsen hyvä kuntoutus käytännössä. Vajaa-
liikkeisten kunto ry. Erweko. Helsinki.

Lapsen oikeuksien sopimus. Lasten oikeuksien toteutuminen Suomessa. Mannerhei-
min Lastensuojeluliitto 2017. Julkaistu 7.8.2017 <<https://www.mll.fi/tietoa-mllsta/lasten-oikeudet/lapsen-oikeuksien-sopimus/lapsen-oikeuksien-sopimuksen-toteutuminen-suomessa/>>. Viitattu 19.11.2021.

Lapsen oikeudet. Kun lapsen oikeuksia loukataan. <[Kun lapsen oikeuksia loukataan - Lapsenoikeudet.fi](http://Lapsenoikeudet.fi)>. Viitattu 10.6.2021.

Lasten mielenterveystalo. 2020. Vanhempien merkitys. Lapsen kehitykseen vaikuttavat tekijät. <[Lapsen kehitykseen vaikuttavat tekijät \(mielenterveystalo.fi\)](http://Lapsen_kehitykseen_vaikeuttavat_tekijat_(mielenterveystalo.fi))>. Viitattu 20.11.2021.

Mönkkönen, Kaarina & Kekoni, Taru & Pehkonen, Aini. 2019. Moniammatillinen yhteistyö. Vaikuttava vuorovaikutus sosiaali- ja terveysalalla. E-kirja. Gaudeamus. Helsinki.

Mönkkönen, Kaarina. 2002. Dialogisuus kommunikaationa ja suhteena. Vastaamisen, vallan ja vastuun merkitys sosiaalialan asiakastyön vuorovaikutuksessa. <M.NKK.NEN KAARINA E94.pdf (uef.fi)>. Viitattu 26.5.2021.

Piironen, Tiina. 2007. Ohjaajan opas lasten osallistavien ryhmien ohjaamiseen <[Microsoft Word - Ohjaajan ty366kalupakki.doc](http://Microsoft_Word_-_Ohjaajan_ty366kalupakki.doc)> (nuorisoseurat.fi)>. Viitattu 27.11.2021.

Peränen, Niina. 2013. Innopajaopas kehittäjälle. <[Kansiotikko Arial 20 pt \(innokyla.fi\)](http://Kansiotikko_Arial_20_pt_(innokyla.fi))> Viitattu 10.6.2021.

Rantala, Nina. 2018. Lapselle merkityksellinen toiminta osallistumista edistävänä tekijänä kuntoutumisen suunnittelussa. <[Microsoft Word - YAMK opinnäytetyö 25.11.18 Nina Rantala.docx \(theseus.fi\)](http://Microsoft_Word_-_YAMK_opinnäytetyö_25.11.18_Nina_Rantala.docx_(theseus.fi))>. Viitattu 5.6.2021.

Saaranen-Kauppinen, Anita & Puusniekka, Anna. 2006. KvaliMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto [verkkajulkaisu]. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. <[https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus](http://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus)>. Viitattu 26.5.2021.

Shier, Harry. 2001. Pathways to participation: openings, opportunities and obligations. Children and Society volume 15 (2001) 107–117. <[PDF Pathways to participation: openings, opportunities and obligations | Harry Shier - Academia.edu](http://PDF_Pathways_to_participation:_openings,_opportunities_and_obligations_|_Harry_Shier_-_Academia.edu)>. Viitattu 27.11.2021

Siisiäinen, Martti. 2015. Osallisuus ja osallistuminen. Julkaistu alun perin Suuntaaja-verkkolehti 3/20215. <[https://www.researchgate.net/publication/286623333 Osallisuus ja osallistuminen](https://www.researchgate.net/publication/286623333_Osallisuus_ja_osallistuminen)>. Viitattu 26.5.2021.

Sipari, Salla. 2008. Kuntouttava arki lapsen tueksi. Kasvatuksen ja kuntoutuksen yhteistoiminnan rakentuminen asiantuntijoiden keskusteluissa. <[Kuntouttava arki lapsen](http://Kuntouttava_arki_lapsen)>

[tueksi. Kasvatuksen ja kuntoutuksen yhteistoiminnan rakentuminen asiantuntijoiden keskusteluissa \(jyu.fi\)>](#). Viitattu 9.6.2021.

Sipari S, Vänskä N, Pollari K. Lapselle merkityksellinen toiminta kuntoutumisessa – Lapsen Metkut, 2017. Metropolia Ammattikorkeakoulu, Lapsen oikeus osallistua kuntoutukseensa – Lapsen edun arviointi (LOOK) -hanke. <[Lapsen metkut | Lapselle merkityksellinen toiminta kuntoutuksessa \(e-julkaisu.com\)>](#). Viitattu 19.11.2021.

Sosiaali- ja terveysministeriö. 2017. Kuntoutuksen uudistamiskomitean ehdotukset kuntoutusjärjestelmän uudistamiseksi. <[Sosiaali- ja terveysministeriön työryhmänmuistio 20011:x \(valtioneuvosto.fi\)>](#). Viitattu 26.5.2021.

Stenvall, Elina. 2021. Lasten ja nuorten osallisuus lapsistrategiassa. Sosiaali- ja terveysministeriön raportteja ja muistioita. Helsinki <[Lasten ja nuorten osallisuus kansallisessa lapsistrategiassa. Osa 3: Lasten ja nuorten näkökulmia osallisuudesta \(valtioneuvosto.fi\) >](#) Viitattu 26.5.2021.

Terapiatalo Tonus. <<https://tonus.fi>> Viitattu 26.5.2021.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. 2021. Lastensuojelun käsikirja. Lapsen osallisuus. <[Lapsen osallisuus - THL](#)> Viitattu 26.5.2021

Toikko, Timo & Rantanen, Teemu. 2009. Tutkimuksellinen kehittämistoiminta. E-kirja. Tampereen Yliopistopaino OY- Juvenes Print.

Tuomi, Jouni & Sarajärvi, Anneli. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. 2018. E-kirja. Kustannusosakeyhtiö Tammi. Helsinki.

Yleissopimus lapsen oikeuksista, 20.11.1989. [YLEISSOPIMUS lapsen oikeuksista - FINLEX®](#). Viitattu 5.6.2021

Tutkimustiedote

Yhteistoimintamallin käyttöönoton kehittäminen lapsen osallisuuden edistymiseksi

Tervetuloa kehittämään monitieteisen yhteistoimintamallin (Kinnunen 2021) käyttöönottoa lapsen osallisuuden edistymiseksi.

Kutsun teidät webinaariin ja sen jälkeen tapahtuvaan yhteiskehittelyyn 15.09.2021. klo. 14–16.30. Webinaari kuuluu tutkimukselliseen kehittämistyöhön, joka on fysioterapeutti Helena Pippingsköld-Ukkolan Metropolia Ammattikorkeakoulun Kuntoutuksen YAMK-tutkinnon opinnäytetyö. Tutkimuksellinen kehittämistyö tehdään yhteistyössä Terapiatalo Tonuksen kanssa, Terapiatalo Tonus on myöntänyt tutkimusluvan kehittämistyölle 17.06.2021.

Tutkimuksellisen kehittämistyön aineiston keruu tapahtuu 15.09.2021. järjestettävän webinaarin yhteydessä. Webinaarin aluksi Anu Kinnunen alustaa aiheeseen väitöstutkimuksensa pohjalta. Alustuksen jälkeen lasten parissa työskentelevät eri alojen terapeutit käyvät keskustelua ja jakavat näkemyksiään aiheesta. Webinaarin yhteiskehittelyosia äänitetään kamerat suljettuina.

Webinaarin jälkeen yhteiskehittelyyn osallistuneille lähetetään aineiston keruuta täydentävä verkkokysely.

Kerätty aineisto analysoidaan ja kirjoitetaan raportiksi. Kaikki kerättävä tieto käsitellään luottamuksellisesti eikä osallistujia voida tunnistaa lopullisesta raportista. Tutkimusaineiston analysointiin ei osallistu ulkopuolisia henkilöitä ja kaikki kerätty materiaali hävitetään kehittämistyön valmistuttua. Valmis työ on saatavissa elektronisena versiona Theseus -tietokannasta, viimeistään alkuvuodesta 2022.

Tutkimukseen osallistuminen on täysin vapaaehtoista. Kieltäytyminen ei vaikuta oikeuksiinne tai kohteluunne. Mikäli keskeytätte tutkimuksen tai peruutatte suostumuksen, keskeyttämiseen ja suostumuksen peruuttamiseen mennessä kerättyjä tietoja voidaan käyttää osana tutkimusaineistoa.

Osallistumalla tutkimukseen teidän on mahdollisuus edistää lapsen osallisuutta ja monitieteisen yhteistoimintamallin käyttöönottoa. Tutkimukseen osallistuminen ei maksa teille mitään. Osallistumisesta ei myöskään makseta erillistä korvausta.

Annan mielelläni lisätietoja kehittämistyöstä. Yhteystietoni ovat tämän tiedotteen alalaidassa. Ilmoittautuminen tapahtuu lähettämällä vapaaehtoinen suostumus ja suostumus henkilötietojen tallentamiseen sähköpostilla tutkijalle 10.09.2021 mennessä.

Tutkija:

Helena Pippingsköld-Ukkola

puh: xxx

sähköposti: xxx

Ohjaajat: xxx

Suostumuslomake

Suostumuslomake

Olen vastaanottanut, lukenut ja ymmärtänyt tutkimustiedotteen, koskien Metropolian Ammattikorkeakoulun Kuntoutuksen YAMK- tutkinto-opiskelija Helena Pippingsköld-Ukkolan opinnäytetyötä: Yhteistoimintamallin käyttöönoton kehittäminen lapsen osallisuuden edistymiseksi.

Tiedotteesta olen saanut riittävän selvityksen tutkimuksen tarkoituksesta, tietojen keräämisestä ja säilytyksestä, ja minulla on ollut mahdollisuus saada lisätietoja. Ymmärrän, että osallistumiseni tutkimukseen on vapaaehtoista ja voin perustelematta keskeyttää osallistumiseni milloin tahansa. Mikäli keskeytän tutkimuksen tai peruutan suostumukseni, keskeyttämiseen ja suostumuksen peruuttamiseen mennessä kerättyjä tietoja voidaan käyttää osana tutkimusaineistoa.

Allekirjoituksellani tai saamaani sähköpostiin vastaamalla vahvistan osallistumiseni tähän tutkimukseen. Vahvistan allekirjoituksellani suostumukseni myös henkilötietojeni käsittelyyn. Minulla on oikeus peruuttaa suostumukseni tieto-suojaselosteessa kuvatulla tavalla.

_____

Allekirjoitus: _____

Nimenselvennys: _____

Sähköpostiosoite: _____

Yhteiskehittelyn teemat

Yhteistoimintamallin hyöty ammattilaisen näkökulmasta

Terapeutin toiminta ja ominaisuudet

Kokemukset lapsen osallisuudesta

Yhteistoimintamallin käyttöönoton edellytykset

Kyselylomake

Lomake on ajastettu: julkisuus alkaa 15.9.2021 17.51 ja päättyy 22.9.2021 17.51

Yhteistoimintamallin käyttöönoton kehittäminen lapsen osallisuuden edistymiseksi

Tällä verkkokyselyllä täydennetään 15.09.2021 webinaarissa järjestetyn yhteiskehittelyn aineistoa.

Kerätty aineisto analysoidaan ja kirjoitetaan raportiksi. Kaikki kerättävä tieto käsitellään luottamuksellisesti eikä osallistujia voida tunnistaa lopullisesta raportista. Tutkimusaineiston analysointiin ei osallistu ulkopuolisia henkilöitä ja kaikki kerätty materiaali hävitetään kehittämistyön valmistuttua. Valmis työ on saatavissa elektronisena versiona Theseus -tietokannasta, viimeistään alkuvuodesta 2022.

Verkkokysely on osa Helena Pippingsköld-Ukkolan YAMK -tutkinnon opinnäytetyötä

Kyselyyn vastaaminen on täysin vapaaehtoista. Kieltäytyminen ei vaikuta oikeuksiinne tai kohteluunne. Mikäli keskeytätte tutkimuksen tai peruutatte suostumuksen, keskeyttämiseen ja suostumuksen peruuttamiseen mennessä kerättyjä tietoja voidaan käyttää osana tutkimusaineistoa.

Vastausaikaa 22.09.2021 saakka.

Lämmin kiitos vastauksistanne!

Esitiedot

Suostun vastauksieni tallentamiseen tutkimusaineiston analysointia varten *

Kirjoita tähän
ammattinimikkeesi.

Mitä hyötyä yhteistoimintamallin käytöstä on lapsen osallisuuden edistymiseksi?

Mitä hyötyä näet
yhteistoimintamallin
käyttöönotosta omasta
näkökulmastasi?

Vahvistaako
yhteistoimintamallin
käyttöönotto moniammatillista
yhteistyötä?

Mitä hyötyä
yhteistoimintamallin käytöstä on
lapsen osallisuuden
edistymiseksi?

Mitä edellytyksiä yhteistoimintamallin käyttöönottoon tarvitaan lapsen osallisuuden edistymiseksi?

Tuleeko sinun muuttaa nykyistä
toimintaasi ottaaksesi
yhteistoimintamallin käyttöön?

Mitä edellytyksiä
yhteistoimintamallin
käyttöönottoon tarvitaan lapsen
osallisuuden edistymiseksi?

Tietojen lähetykset

TALLENNA

Näyte aineisotanalyysistä

MITÄ HYÖTYÄ YHTEISTOIMINTAMALLIN KÄYTÖSTÄ ON LAPSEN OSALLISUUDEN EDISTYMISEKSI AMMATTILAISEN NÄKÖKULMASTA?		
ALKUPERÄINEN ILMAISU	PELKISTETTY ILMAISU	ALALUOKKA
"ENNEN KAIKKEA SE, MITEN PALJON HYÖTYÄ PUOLIN JA TOISIN OSAAMISEN JAKAMISESTA ON."	KAIKKIEN HYÖTY OSAAMISEN JAKAMISESTA	TIEDON JAKAMINEN
"ME JAETAAN SITÄ TIETOA MIHIN LAPSI VOI OSALLISTUA JA MITEN."	JAETAAN TIETOA LAPSEN OSALLISTUMISESTA JA SEN KEINOISTA	TIEDON JAKAMINEN
"OLEN KOKENUT, ETTÄ TERAPEUTIN JA KOULUN YHTEISTOIMINNALLA VOIDAAN VIESTIÄ KOTIINPÄIN, JOS SIELLÄ EI OLE TUNNISTETTU KAIKKIA LAPSEN VAHVUUKSIA TAI TOISINPÄIN."	YHTEISTOIMINNALLA VIESTITÄÄN LAPSEN VAHVUUKSIA	TIEDON JAKAMINEN
" KUN AIKUISET LAPSEN ELÄMÄN ERI OSA-ALUEILTA ASETTUU YHTEISEN PÖYDÄN ÄÄREEN, KYLLÄ SE LUO KOKONAISKUVAA."	KOKONAISKUVA LAPSEN ELÄMÄSTÄ ERI NÄKÖKULMISTA	HUOMIOIDAAN KAIKKI NÄKÖKULMAT
"TERAPEUTEILLA ON VALTAVA OSAAMINEN, JOTA OPETTAJIEN TULISI HYÖDYNTÄÄ, SITÄ EI VAAN VÄLTTÄMÄTTÄ OO JOKA PAIKASSA TUNNISTETTU."	TERAPEUTTIEN OSAAMINEN OPETTAJIEN HYÖDYNNETTÄVÄKSI	TERAPEUTTIEN OSAAMINEN SIIRTYY OPETTAJIEN HYÖDYNNETTÄVÄKSI
"MEILLÄ ON MAHDOLLISUUS AUTTAA LASTA TUNNISTAMAAN ITSELLEEN MERKITYKSELLISIÄ ASIOITA."	AUTETAAN LASTA TUNNISTAMAAN MERKITYKSELLISIÄ ASIOITA	LAPSELLE MERKITYKSELLISTEN ASIOIDEN TUNNISTAMINEN MAHDOLLISTUU
"PIDETÄÄN KAIKEN IKÄISILLÄ FOKUS MYÖS SIELLÄ OMANNÄKÖISESSÄ AIKUISUUDESSA."	FOKUSOIMINEN LAPSEN OMANNÄKÖISEEN AIKUISUUTEEN	FOKUSOITUMINEN LAPSEN OMANNÄKÖISEEN AIKUISUUTEEN

MITÄ EDELLYTYKSIÄ YHTEIS- TOIMINTAMALLIN KÄYT- TÖÖNOTTOON TARVITAAN LAPSEN OSALLISUUDEN EDISTYMISEKSI AMMATTI- LAISEN NÄKÖKULMASTA?		
ALKUPERÄINEN ILMAISU	PELKISTETTY ILMAISU	ALALUOKKA
"MEILTÄ SITÄ AKTIIVI- SUUTTA. KAIKEN SUHTEEN."	YLEINEN AKTIIVISUUS	AKTIIVIISUUS
"TULEE MIELEEN VAAN MO- TIVAATIO."	MOTIVAATIO	MOTIVAATIO
"Kyllä mä ajattelen, että se on aika paljon uskoa siihen lapseen."	PALJON USKOA LAPSEEN	USKO LAPSEEN
"EI TYYDYTÄ, VÄLILLÄ TAIS- TELLAANKIN."	EI TYYDYTÄ JA TAISTELLAAN	TAISTELUTAHTO
"HALU NÄHDÄ ASIOIDEN TÄRKEYS."	NÄHDÄÄN ASIAT TÄRKEINÄ	TÄRKEIDEN ASIOIDEN NÄKE- MINEN
"RESURSSIT, MITKÄ NE MAH- DOLLISUUDET YHTEISTYÖN TEKEMISEEN OIKEASTI ON."	YHTEISTYÖN TEKEMISEEN KÄYTÖSSÄ OLEVAT RESURS- SIT	RESURSSIT
"PITÄÄ OLLA AIKAA PYSÄH- TYÄ."	AIKA PYSÄHTYMISEEN	MAHDOLLISUUS PYSÄHTYÄ